

DARBININKAS

LV NO. 75

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, LAPKRITIS - NOV. 17, 1970

910 WILLY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221 10 CENTŲ

Lenkai - vokiečiai susitarė dėl santykių tainimo

Abi pusės padarė nuolaidų; sutarties pasirašynprieš

Varšuva. — Lenkija ir V. Vokietija jau baigė derybas dėl normalių santykių atnaujinimo — buvo pasiektas pilnas susitarimas. Abi pusės padarė nuolaidų, bet kitokio sprendimo niekas ir negalėjo tikėtis. V. Vokietija padarė nuolaidų dėl Lenkijoje užsilikusio vokiečių emigracinių reikalų, Lenkija negavo formalaus ir galutinio Oderio-Neisės sienos pripažinimo, nes tas reikalas galutinai išspręsti paliktas su Vokietija taiką darant. Bet de facto 40,000 kvd. mylių teritorija, prieš karą buvusi Vokietijos dalis, lieka Lenkijos sienose.

Abi šalys atsako nuo jėgos panaudojimo ginčams spręsti ir sutaria atnaujinti normalius diplomatinis santykius, kurie nutrūko 1939 rugsėjo 1 dieną Hitleriui užpuolus Lenkiją.

— Demokratų partijos skolas siekia 9,3 mil. dol., bet vis dar nežinoma, kaip jų atsikratyti. Gal paskutinių rinkimų laimėjimai pagerins užą ir atsiaras daugiau aukojančių.

— Mrs. Shirley Temple Black, garsioji mažoji kino filmų artistė, dabar jau suaugusi dama ir respublikonų partijos aktyvi veikėja, nuvyko Rumunijon susitikti su kultūros ir meno veikėjais bei susipažinti su krašto kultūriniais turtais ir institucijomis.

— Taxi vairuotojų streiko būsią išvengta, nes meras Lindsay sutiko išgauti iš New York miesto tarybos sutikimą tarifams už važinėjimą pakelti. Taigi keleiviams keliavimas bus brangesnis.

— 75 keleiviai žuvo sekmdienio ryto lėktuvui išpajiniojus į medžių viršūnes, nukritus ir sudegus. Tai įvyko West Virginijoje prie pat vieno aerodromo.

— Charles de Gaulle vardu pavadinta Paryžiuje Etoile aikštė, kurioje yra triumfo arka ir Nežinomojo kario kapas bei jo garbei deganti amžina ugnis.

Nepavyko rusam įsigyti salą

Londonas. — Britai skelbia, kad Maskva prašė išnuomoti jai South Georgia salą pastatyti ten stotį jų banginių gaudymo laivams prisiglausti. Toji sala, britų karūnos kolonija, yra pietinėje Atlanto vandenyno dalyje ant tos pačios linijos, ant kurios yra Falklandų salos ir Lotynų Amerikos žemyno pietinis smailgalys. Dabar toji sala yra išnuomota vienam Argentinos biznieriui, tik nepasakyta, ką jis ten veikia.

Sovietų prašymas buvo atmestas, nes nebūta abejonės kad sala turėjo būti panaudota kaip atramos taškas, kurių Sovietų laivynas bando įsigyti visuose pasaulio vandenynuose. Kai susirandį salą žemėlapyje, tai nebėra abejonės, kad tam reikalui sala labai tinkama.

— Daug žmonių žuvo Pakistane, kai ciklono išsiūbuotos Indijos vandenyno bangos staiga užliejo didelius pakrančių plotus. Kalbama, kad galėjo žūti iki 300,000 gyventojų, bet daugumos jų lavonų niekas nepamatys, nes grįždamos bangos juos nusitraukė į vandenyno gilumas.

Likusių dar už Oderio-Neisės upių vokiečių reikalus Bonna norėjo sutvarkyti ta pačia sutartimi, bet Lenkija apgynė savo tezę, kad tai jau yra Lenkijos vidaus reikalas, todėl negalys būti tarptautinės sutarties objektu. Bet ta klausimą sutarta tuojau pradėti tvarkyti kitais pasitarimais, kurį jau yra Bonnoje prasidėję. Apie jį primins tik atskiras dokumentas, kuri bus prijungta prie pagrindinės sutarties. Nemanoma, kad Bonna ratifikuotų tą sutartį pirmiau, negu bus sutvarkytas galutinai tų vokiečių emigracijos reikalas.

Sienų reikalu sutartyje esanti formulė viešai dar nežinoma, bet manoma, kad Potsdamo sutartis joje nebus minima. Tik būsianti prisegta nota, kurią V. Vokietijos vyriausybė pasisų JAV, Anglijai ir Prancūzijai, pranešant, kad naujoji su-

tartis nepažeidžia jiems Potsdamo sutartimi rezervuotų teisių. Su Maskva tas reikalas jau sutvarkytas prie Maskvos sutarties pridėtu panašiu priedu.

Potsdamo susitarimas, įvykęs tame Vokietijos mieste 1945 m. vasarą, laikinai nustatė Oderio-Neisės liniją vakarinę Lenkijos sieną, gi galutinį to reikalo sutvarkymą paliko tam laikui, kada prieš Hitlerio Vokietiją kovojusi koalicija darys su Vokietija taikos sutartį. Rusija iki šiol pajėgė sutrukditi tos taikos sutarties sudary-

Izraelis derybas atnaujinsias?

Egipto Al Aham laikraštis skelbia, kad Izraelis greit sugrįš prie taikos derybų stalo JT tarpininkui dr. Jarringui vadovaujant. Netiesioginių užuominų tuo reikalu jau būta ir iš Izraelio pusės. Al Aham viasada atstovauja Egipto vyriausybės nuomonei.

Juozas Mobutu

Kongo respublikos prez. Juozas Mobutu, ką tik perrinktas prezidentu naujam terminui. Jis neftirtuoja su komunistiniais kraštais, ūkinės ir techninės pagalbos ieško tik Vakarų kraštuose. Jis geras administratorius, ir jam tuo tarpu gerai sekasi. Jo didžioji atrama yra V. Vokietija. Kongo vario kasyklų tvarkymą dabar pavedė kelių Vakarų valstybių bendrovių junginiui, kuriame savo kontroliuojamąjį žodį turės ir Kongo vyriausybė. Kongo respublika yra buvusi Belgijos kolonija.

Pakistano griuvėsiai po audros. Zuvusių jau yra 55,000. Gali pakilti iki 300,000 aukų. Tai viena iš stambiausių gamtinių nelaimių.

ma, todėl V. Vokietijos bartinė vyriausybė nutarė priimti santykių normalinimą kaimynais kitu keliu. Be kalte dėl tokio reikalų su tyto vokiečiai, privačiai dami, priskiria Amerikai, galėjo, bet nemokėjo ar rejo reikalų kitaip pasukti. Kai Maskva įkūrė R. Vokietijos valstybę, tai Neisės linija pasidarė Lenkijos Vokietijos siena, kurią R.

— Pskove (Baltarusija) rinėtojų byloje penki iš B. respublikų kilę asmenys rti mirties bausmę sušaudė bendradarbiavimą su vokiečių karo metu. Jie dalyvavo džiamese ekspedicijose Sovietų partizanams. Paveminimos.

— Sovietų Luna 17 v leista Mėnulio link. Ji siekė orbitą. Spėliojama ir ji bus nukelta ant Mėnaujų žemių ir uolėnų pai

Rusų atom. ginklų nebūnerikoj Tik pažadas laištkimo

Washingtonas. — Čia cialiai informuojama, kad tynias savaites tarp Maskv Washingtono trukę slapti tarimai dėl Maskvos susimo nuo atominių ginklų mo ir atominių povandė laivų bazių turėjimo vakar me pusrutulyje, tur būt, tinių pavyksiais. Bet tik būt, nes tuo reikalu nėra malaus raštiško Maskvos reigojimo.

Maskva įspėta, kad nors su atominiais ginklais rištas nuolatinis itaisas je ar kur nors kitur Lotymerikoje bus laikomas rimtu Sovietų-Amerikos kių pabloginimu. Tokiai jektas laikomi patys ato ginklai, atomine energija mi ir atominius ginklus a vo denių turį povandė laivai, laivai vilkikai, kur prastai vežasi atominių atsargas, galingi kranai, tojami atominiams gin ant povandeninių laivų pti.

Vienas tos rūšies laivų tą savaitę vėl sugrįžo į Cienfuegos uostą. Jeigu greit iš ten pasitrauksias

ketijto: pripažino esant Lenkijos — R. Vok

Ant alai bus padėti šį pasirašymo data dia. Sakoma, kada Kalėdas.

— 6 diplomatinis sKuba. Sostinėje j: Che Guevaros ityti. Prezidento ie dalyvavo Kubos ir tada buve sutis atnaujinti. Tikpaskelbimas buvo n kartui, kad iš sutirštini-

— Algija atnaujino i santykius. Rusijosikotuojama, kom. lba sunkiai pasiekilbanijai nbeliko aip suglausti savėus sparnus ir sugruopos saugų pri

Washingtonas. — Čia koma Maskva pasirengviti. Bet tai vis spėty, bet nieko tikralto.

Chapi

Lifa pirmu Chruščencijų gabalu išėj20 d. data. Redakkad pasakojimas ojo asmens vardu,rs kitas pasakojantis. Kartutu de Chruščevo pareiš

— Nos ir nemalios,asakaju todėl, kadėti mūsų partija

Kas ama, nėra nē šmtas prasimanymasaip žmogus, kuris tovejio prie Stalinc

Kaigdininkas, as kalbu neracijoms, pasitik jos išvengs praeiti

Tim tą medžiagą nur nesutinka apie jūdą kalbėti. Bet Penraščio Paryžiuje Lazaref skelbiaedžiaga yra Chrušč i juos teles rgi nusipirko teieminiscencių savį atspausdin-

Deapie Ch

— Ašuo nebuvausutikti, kai vyko pasikakt atrodo, kad įpolitikierius. Jis nēnogus, kaip pavyzd. Jis yra mažasturis kalbas sako. i yra geros, kaip i politikierių kalbos

(Iš rgerio knygos "The Giants". Cia milbėjimas su de Gd1957 liepos 19).

Paulius VI raginęs Gronko išrūpin daugiau laisvės Lietuvo katalikams

Washingtonas, Londonas, Berlynas, Maskva ir po kelių dienų vėl Europon i Romą — toks yra Sovietų Gromykos paskutinio pusanatro mēnesio kelias kažin kokių žinių beieškant.

Su Italijos vyriausybės nariais Gromyko daugiausiai kalbėjęs apie Vid. Rytus ir Vietnamą. Jis įtikinėjęs italus, kad Maskva tikrai nori taikos Vid. Rytuose, bet šį kartą negalinti paremti Italijos ir Prancūzijos pasiūlymo, kad tarpininkavimo pareigas perimtų kelios valstybės, vietoj dabar be jokios paramos vargančio švedo Jarringo. Tas jo atsiskatinėjimas yra klatingai nenuosirdus, nes visiems matomi Maskvos tiks-

lai —ek galima ilgiau i kva ni ten viena pati i likti.

Nauna buvo Gromykitas i Paulių VI, su kuri mi polbis trukęs 80 min. Ir temišęs kai kurias o probleas, bet labiausiai bpos sgumo konferencij Vatinio oficiozo redrius pf. Alessandrini parimavespaudą, kad popis primis Maskvos pareiui sunkižaznyčios padėti šetu valioje. Jis prašęs Gromykos pirūpinti, kad Lies bažnyas kunigai ir vadų vietų,ur yra stambūs kiki vietai, galėtų laisvaiisiekti i Vatikanu. Groms atsakys neskelbiamas.

Sirijos valdžią paėmė dānesnē gru Tikimasi nuosaikesnēs žs. politiko

Civilinis karas Jordane tarp kariuomenės ir ten esančių teroristinių grupių supurtė Sirijos ir Irako vyriausybės.

Abiejų režimai yra pusiau karinės diktatūros su didesniu ar mažesniu vienos valdancios partijos priemaisiu. Vienur ir kitur toji partija turi du pagrindinius bruožus: kraštutinį nacionalizmą vidaus reikaluose, socialistinį atspalvį santykiuose su svetimaisiais, ypač tuo atveju, kai nacionalizmas diktuoja nusavinti svetimsaliams priklausantį turą.

Abiejų valstybių vyriausybės yra kraštutinio panarabizmo evangelijos išpažinėjos, bet atskirais klausimais atsi-randa tarp jų skirtingų nuomonių ir elgesių. Paskutinis toks išsiskyrimas buvo dėl arabų teroristinių grupių rėmimo ar nerėmimo Jordano civilinio karo metu.

Irako Baath partijos civilinis sparnas pareiškė papeikimą kariškiams, kad jie pramiegoję gerą progą, neparemdami Palestinos arabų teroristinių grupių jų kovoje su Jordano kariuomene. To ginčo auka tuo tarpu buvo tik vienas kariškis Harlan Takriti, kuris turėjo trauktis iš viceprezidento vietos.

Bet Sirijoje rūgimas buvo didesnis, nes ten ir reikalai buvo komplikuoatesni. Sirija i-simaisė i Jordano civilinį karą pasiusdama per sieną i Jordano stiprų tankų dalinį, kurį Jordano tankai ir aviacija labai sumalė. Likę nesužaloti tankai skubiai buvo ištraukti atgal ir daugiau nebesugrįžo. Sirijos tankai buvo pasiūsti i Jordana Baath partijos civilinio sparno reikalavimu. Po pralaimėjimo kariuomenės vadovybė uždūko, tvirtindama, kad ji buvo civilių apgauta ir turėjo su gēda pasitraukti. Mat, niekas nebuvo numatęs, kad Sirijos tankus turėtų paremti ir aviacija.

Užgauta kariškių ambicija išsiveržė audringai, bet civiliai išsikovoj laiko sušaukti visą Baath partijos vadovybę ginčui išspręsti. Jos posėdžiai vyko Damaske paskutines dvi savaites su pertraukomis, bet paskutinių 3 dienų įvykiai Damaske sakytų, kad sprendimai, jei tokių buvo pasiekta, nepatenkino nė vienos nė kitos pusės. Atomazga padarė krašto apsaugos ministeris gen. Hafez al-Asad, be šūvio nušalinęs Sirijos vyriausybės viršūnę (prezidentą ir premjerą) ir partijos gen. sekretoriaus pavaduotoją gen. Salah Al-Judin, kuris seniai noris gauti Asado vietą. Krašte įvesta griežta cenzūra spaudai ir kitoms komunikacijos priemonėms.

Partijos praplėstos vadovybės nutarimai nežinomi, bet spėtina, kad jie nebuvo palankūs kariškiams, todėl jie ir pasirūpino civilinės vyriausybės

galvosukirtimu. Tai jāe naujie — prieš metus trupū buvo panašiai paita. Ta buvo padaryta sa ir paja vėl priimta to tvark

Sirįs globotos ir terikūrus arabų teroristinėspės Ašaiqa stovyklos priamaskescancijos apstatytoskais, noji jų vadovybē rnuota: pakeista Sirijos iljos kninkais.

Arros vadovybē vīe reikase esanti dešinesuž buvus vyriausybės vaybē ir irijį partijos sparrodē lktina, kad gen. Alo grupėigu isitvirtins, prs panarizmo kraštutiniųjųaičiojims ir pasuks gyveiskesneryptimi. Pirmas ros politis krypties ženklapletū ti atsisakymas nūzraeliomaiKinimo ginklų utikim: prisijungti prie Ito ir Joano siekti taikos izraeliurie taikos derybaalo. T būtu naujas rimio pobūo veiksnys Vid. us dabarlinuinojančioj kasktikoj.

Nauas būdas reit princias mokyks

Ne Yorko valstijos ite Boarof Regents nutarekomeuoti pakeisti atiamas atymus ta prasmēd priva mokyklų mokiniārapin mokyklų neišskūt, galētuširegistruoti i viskas myklas gamtos mokir profieji dalyklų mokyti'ai būtų ikoma tik 10, 11 12 skyriū mokiniams. Ir tūtu pma privačioms mrloms,urios dabar ganankiai finsiškai verčias.

Betas reikalas taipēit nesusarkys, nes bus tumanys prieu, kurie eis ismus i skundais, kad cia prakta pažeidžia valstyttat-skyriū nuo religinių benomeniprincipā.

Sietų laivyn bā Egipte

Vičzemio jūros rmo erdvē esančių valstybiūp-lomafai šaltiniai tvia, kad vietai stato Egipteiųjū vaenų karinio laivypazę ta Aleksandrijos uo ir Libijisienos. Ji statomrie vietos, kuri kartais viamas ksa Matrum ir kurā labai li nuo tiršciau apentų Ego vietovių.

Iks jau tiek padarytad gali iarnauti laivus natoljus. inoma, kad čia riamas stas aptarnaus Stų Vidumio jūros lmo grup

— eneral Motors ir ija susita dėl naujos darbutartie Posėdžiauta užsiūs dieng nakti. Streiko ptyti labdideli nuostoliai.

Lietuvos politiniai veiksniai neužkibo ant meškerės

M. Meškauskienė Lietuvos kompartijos organe "Kūniste", papasakojusi, kaip sekėsi įtraukti į "Literos" žurnalo leidimą bei rėmė kai kuriuos profesorius bei kitus intelektualus; kaip orgzavo peticiją už politinių kalų paleidimą, — pasakoja apie vieną savo žygį — denratinių partijų veikėjų traumą į komunistų tinklą.

Centre ir vietose — ta M. Meškauskienė — plėtėsi Lietuvos Fronto kūrimo rbas. 1936-7 m. organizuojamą kovojančią Ispanijai, nesvyruodami čsnes piniginės sumas Ispani atidavė Sofija Čiurlionienė, V. Mykolaitis-Putinas, f. M. Riomeris, prof. P. Leonas, V. Kuzma ir daug kitų, ir eilinių Lietuvos intgen-tų.

1939 metais buvo plėtas leisti Liaudies Fronto aptas laikraštis "Už liaudies ses", kuriame bendradarbiav. Paleckis, V. Niunka, prof. Krėvė Mickevičius, M. Gvilas, A. Guzevičius, J. Vaisnas, as (redaktorius) ir kiti... trijų "Už liaudies teises" ūmerių spausdinimą finansavo prof. V. Krėvė Mickevič.

Tuo metu — dar tės Meškauskienė — buvo darytas dar vienas oficialumėgimimas tartis dėl bendr anti-fašistinių veiksmų su Lietuvos socialdemokratų partij lyderiais L. Purėnienė ir Kai-riū, taip pat su lianinkų partijos lyderiais — F. rkevičienė ir M. Slezevič. Be to, buvo tartasi su likių moterų organizacijų ūngos pirmininke Karvelienės deryboms vadovavo Čėkre-torius drg. A. Sniečkus. Tarpiskai pasitarimus vespavėdė man. Tačiau šių grų lyderiai, po ilgų dėsinių ilgesnių kalbų, atsiskė imtend-rų veiksmų net kai kūr kon-krečiais klausimais...

M. Meškauskienės "tikslinimai", skirti "Lietuvių literatūros istorijos" infoacijai apie "Literatūros" žūrą, turi būti sutikti kritiškai.

1. Kritiškai — atsemtant, kad komunistai siekia istorinės tiesos, o partinės tos. Ir Lietuvos komunistai, kaip rašo apie Lietuvą, visada visur stengiasi išpūsti komunų partijos, komunistų veiklę rolę bendroje visuomenės aalstybės raidoje; išpūsti kanistų rašytojų bei menininktalentus, nors kritikas nemunistas jų su žiburiu turėieško-ti.

Netenka abejoti, k M. Meškauskienės vaizduma į-taka Lietuvos inteligerai yra išpūsta, stipriai paraudinta.

Kuri dalis jos aprašose konkrečiuose įvykiuose tikrovė, kuri dalis rodomo dinamajį raudoną stik šian-dien nelengva patikri, nes jos suminėteji unrsiteto profesorai nebegali į teigimū nei patvirtinti neianeig-ti — jie yra jau kapu, o jei ir būtų dar gyvi Lietuje, tai turėtų taip pat tylėti ir tie kapuose.

(Vienas iš jos minų profesorių — B. Sruoga — grįžęs į Lietuvą iš Stutifo kacetoto parašė "Dievų ške" — kaceto pergyvenimus Vienas iš jo artimų žmonių, is buvo pasiekęs Vakarusiudijo, kad B. Sruoga Vilnė jam skundėsis, jog partijai kalavusi veiklą papildyti parašyti, kaip rusai belaisv Stutthofe organizavę pindinę veiklą. Veltui B. Sruoga aiškines, kad tokios veiklė buvo ir negalėjo būti. Jam vo kartojama: jei ir nebuvo, i ju rėjo būti... Kitaip sant, rei-

M. Meškauskienės pasakojimai ir kaip į juos reikia žiūrėti (3)

kia rašyti ne istorinę tiesą, bet partinę tiesą! Kai autorius negalėjo papildyti taip, kaip partijos cenzoriai norėjo, jo veikalo išleidimas ilgam buvo uždelstas).

1. Tačiau yra tiesa, kad tarp Lietuvos intelektualų, ypačiai tų, kurie buvo eję mokslus Rusijoje ir susigyvenę su rusų kultūra, komunistai ieškojo paramos. Ir jos tarp kai kurių rado. Tuo abejoti netenka. Rado ne dėl to, kad tie intelektualai būtų buvę komunizmo šalininkai, bet dėl to, kad jiems buvo artima rusų kultūra ir jie buvo įsivaizdavę komunizmą ki-

tokį — jau pasikeitusi, padariusi evoliuciją, suhumanis-tėjusi. V. Krėvė Mickevičius atsiminimuose tai liudija:

"Aš, kaip ir daugel kitų, klydau, manydamas, kad bolševikai jau yra pamatę savo klaidas, kurias padarė pirmaisiais valdymo metais. Išorinius pakeitimus, daromus tik formaliai, laikiau tikros evoliucijos požymiais.

"Taip manydamas, neabejojau, kad nebus kartojamos klaidos kituose kraštuose, kuriuose jiems pasiseks įsitvirtinti nors laikinai, išgyventos jau pačioje

Rusijoje" (cit. jo str. "Kaip bu-daryta Liaudies vyriausybė", Lietuvos Dienos, 1970 spalio nr.).

Komunistai kibo į tuos žmones, kurie visuomenėje buvo populiarūs savo mokslinė ar literatūrine, menine veikla, bet buvo naivūs politikoje.

Būdingas M. Meškauskienės pasakojimas, kad bendradarbiaut sekė su profesoriais, menininkais, bet griežtai atsiskė politiškose srityje brendė žmonės — demokratinų partijų vada.

(Dėl to jie paskui bus suimti ir deportuoti, o minėti inte-

lektualai kuriam laikui panaudoti propagandai).

Ar ne tas pats reiškiny dabar Amerikoje? Ir čia komunistai nesurado atramos darbininkų masėje, bet meškere metė tarp Hollywoodo žvaigždžių, tarp universitetų profesorų, ypačiai tarp tų, kurie turėjo bėgti iš Rusijos ar Vokietijos. Tarp jų komunistų meškere turėjo daug didesnį grobį nei Lietuvoje.

Tai, ką Lietuva mažų mastu išgyveno prieš 30-40 metų, kartoją didesniu mastu Ameri-ka.

Keičias vietos ir žmonės, bet komunistiniai metodai pasilieka tie patys.

(Bus daugiau)

Rūtos ansamblis, atsisveikindamas su ilgamečiu savo dirigentu, muziku Algirdu Kačanausku, jam pagerbti surengęs skilmingą vakarienę su plačia koncertine programa. Sėdi iš k. L. Kun. L. Budreckas, L. Stukas — dabartinis Rūtos dirigentas, kun. J. Špa-nus, E. Sinušienė — Rūtos pirm. G. Kačanauskas, Algirdas Kačanauskas, prof. J. Stukas, E. Steimokienė, L. Stukas, Stukas, E. Sinušienė. Nuotr. V. Kisteliaus

OKUPUOTOJE LIETUVOJE

PANEVŽIO VEIDAS

Panevėžio miesto vykd. komiteto pirmininkas Br. Kačkus ("Tiesa, rugs. 2) iškėlė kai kurias ir kitiems miestams būdingas klaidas.

Viena jų — tai nesugebėjimas sukurti savito miesto veido. Pvz. to paties tipo namais užstatyti kvartalai Panevėžy labai panašūs į kvartalus Šiauliuose, Klaipėdoje. Plečiama kooperatinių namų statyba, tačiau niekas neskiria medžiagų namų remontui, nekaupiamas lėšos būsimiems namų remontams ir pan.

Per pastaruosius 5 metus Panevėžio gatvėms tvarkyti buvo išleista septyni milijonai

rublių. Apie pusę visų gatvių yra asfaltuotos. Tačiau, kadangi asfalto danga išsilaiko daugiausia 4-5 metus, po to gatvės reikia remontuoti ar ištiesai keisti dangą.

Per penkerius metus Panevėžy pastatyta 1,000 garažų, tačiau jų reikia dvigubai tiek. Čia atmintina, kad per pastarąjį dešimtmetį Panevėžio pramonės gamybos apimtis padidėjo 3 kartus, gi gyventojų skaičius išaugo beveik dvigubai.

Panevėžiečiai apskaičiavo, kiek gyventojai išleidžia įvairiems reikalams. Kultūrinės reikšmės reikalams jie išleidžia apie 2 proc. šeimos pajamų, o alkoholiniams gėrimams — apie 6,5 procento. Pareigūnas pabaigoje pabrėžia: "kol kas mes nerandame vaistų prieš šį visuomenės vėžį..." (Elta)

Panevėžio teatras
Panevėžio teatras prieš sezoną pradėdamas vyko gastrolių. Jis Šiauliuose ir Skuode parodė Antano Vienuolio dramą "Prieblandoje" ir V. Miliūno pjesę "Karuselė". Kita teat-

ro grupė lankėsi Pasvalyje, Prienuose ir Alytuje.

Teatras lapkričio mėn. stasys naują premjerą — V. Placinskaitės pasaką "Juodono sė prasižiojo", gi prieš Naujus Metus J. Miltinis pastatysias jau seniau įteiktą JAV gyvenančio žurnalisto A. Laurinčuko pjesę "Vidutinę moterį", kur su komunistams įprasta tendencija pasakojama apie Amerikos lietuvių gyvenimą. (Elta)

MERGINŲ PAZANGUMAS

Dėmesys moterų ir vyrų lygbei kreipiamas į Lietuvą. Būdingi kai kurie C. Remeikos "Komj. Tiesoje" (rugs. 2) pasakelbi duomenys. Pasirodo, kad mokyklose merginos lenkia vaikus: jos esančios kruopštesnės, pareigingesnės, ir todėl tarp mergaičių pastebima daugiau mokslo pirmūnių, be to, komjaunimo ar pionierių aktyvių. Mergaitės daug atkakliau siekia ne tik vidurio, bet ir aukštojo mokslo.

Tos teisių lygybės atžvilgiu įdomiausia apraška tai lietuvių moterų vyraujantis vaidmuo švietimo sistemoje ir medicinoje. Tų kolektyvų narių tarpe — keturi penktadaliai moterų.

Vis dėlto nusiskundžiama ir moksleivių tarpe pastebimu moraliniu palaidumu ar jausmų nepastovumu. Mados? Dėl jų per daug nesisislojama, nes esą, anot Remeikos, "daugelis pedagogų įsitikino, kad madas koreguoti nėra taip jau lengva. Nieko nepadarysi, kad viena pagrindinių šiuolaikinės mados tendencijų — suniveluoti vyrą ir moterį. Panašios šukuosenos, tos pačios 'bitlovės', tik gal merginų kelnės kitokių raštų". Pagaliau, moterys kviečiamos ugdyti tikrą moteriškumą. (Elta)

Lenkai paskelbė, kad iš jų rašytojų užsienyje populiariausias — Henrikas Sienkevičius. (E.)

Rudens vaisiai.

Nuotr. V. Kisteliaus

SPARTA — Rašomos mašinėlės iv. kalbomis, radio, spalv. TV, complete-riai, iv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneskite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421; telef. 296-2060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. ŠALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido-tuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni koplyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4335.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 428 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos gar-bingos laido-tuvės. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiajame New York'e, atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-4952

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilų, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priedama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ, Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostumams, paltais ir suknelėms. Taip pat silkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialūs patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radio valanda šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 kil. Direktoriaus dr. Jokūbas J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountside, N.J. 07092; tel. (201) 232-5565

New Jersey — "Music of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM, 89.5 meg. anglių kalba, per Seton Hall Univ. radio stotį. Dir. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07069.

NEW YORK — Laisvės žiburs, lietuvių ir anglių kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

PHILADELPHIA, PA. — Bendruomenės Balsas, WTEL, 860 kilocycles šeštadieniais nuo 1:30 - 2:30 p.p. 1203 Green St., Philadelphia, Pa. 19123; FO 5-0932.

PITTSBURGH, PA. — WZUM, 1590 banga sekmadieniais 12 iki 12:30 p.p. Vedėjas V. A. Yucius, 52 Shady St. W. Pittsburgh, Pa. 15228, tel. 563-2754.

HARTFORD, CONN. — ved. Alg. Dragūnavičius, WBMI - FM 85.7 sekmdienų nuo 12 iki 1 p.p. — 273 Victoria Rd., Hartford, Conn., telef. 249-4502.

DETROIT, MICH. — Lietuviškų melodijų radio valanda iš WMZK-FM stoties, banga 98 mc. antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 9 v.v. Vedėjas Ralph Valatka, 17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219, tel. 537-5550.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

ROCHESTER, N.Y. — Kultūrinė lietuviška valandėlė sekmadieniais 9-9:30 val ryto per WCMF-FM, 96,5 mc. Klubų valdybos pirm. Pr. Puidokas, 580 Wilkins St. Rochester, N.Y. 14621.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127

LOS ANGELES, CALIF. — Kalifornijos Lietuvių Radijas — Lithuanian Melodies. KTYM, banga 1460 AM, šeštadieniais 12-12:45 val. p.p. Liet. Radio klubo pirm. ir programos ved. Stasė Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403. Tel. 828-3779.

Lietuviškam rajone —
LIETUVISKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

— Gelės įvairiom progom —

Maloniai kviečiame kaiminystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 738-1946. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą.

LITAS TRAVEL SERVICE

jums patarnaus nežiūrint kur ir kada keliautumėt. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsisoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai veltui. LITAS Travel Service talkina iškviečiant gimines iš Lietuvos, — atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUOSIATĖS KELIONEN? ... Nepamirškite!

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421

Tel. 212 - 847-5522

DARBININKAS

BROOKLYN, N. Y. 11221
910 WILLOUGHBY AVE.Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER

Čina nuo 1915 metų.

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumerata kainą \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisydo savo nuostatais. Nenaudoti straipsniai
sąaugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardė pasirašyti straipsniai nebūtinai
išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

DAVIMO MENUO

Duoti aukų paprasė Balfas — toli toli esančių mūsų artimųjų paramai. Paprasė Vlikas — Brazilų laisvei ginti. Paprasė Vasario 16 dienos gimnazijai — jauniosios kartos lietuvių bei išlaikyti. Paprasė saleziečiai Italijoje esančiam lietuvių jaunimui. Paprasė ir vietinis Kultūros židinys — New Yorko visuomenės reikalams tenkinti.

Paprasė (ir lapkričio 22 bažnyčios rinkas aukas) Amerikos vyskupai — kovai su skurdu pačioje Amerikoje. Paprasė 50 mil. dolerių per visą Ameriką.

*

Kovai su skurdu reikia privačios paramos pačioje Amerikoje? Ar to negali padaryti valstybė? Gali — tikriausiai, turėtų galėti. Vyriausybė gi paskyrė milijonus kovai su skurdu. Bet taip jau nutinka, kad vyriausybės paskirtos sumos yra kaip tas palietas pienas, ir kurį puolasi apskriausios katės. Nepaslapstis, kad iš to vyriausybės palieto pieno atsilakė iki soties New Yorko katinai — išleido didžiules sumas biurokratijai, to plano vykdytojų valdininkų algoms; o tie sušėpė net komunistinius spektaklius. Pritrūko protingos ir sąžiningos organizacijos, kuri paremtų kaip tik skurdę esančius žmones. Žiūrime į tokią nevykusią kovą atvirom akim. Turim teisę, gal net ir pareigą apie tai garsiai šaukti kaip piliečiai, kurie sudeda tuos pinigus ir turi teisę žiūrėti, kam jie leidžiami.

Tačiau ta teisė ir pareiga neatleidžia nuo kitos pareigos — atsiliepti, kai privati iniciatyva šaukiasi pagalbos.

Atsiliepti ir duoti — reikia. Duoti ir Balfui, ir Vlikui, ir Vasario gimnazijai, ir saleziečiam, ir Kultūros židiniui. Ir Amerikos vyskupų rinkliavai.

Reikia pastarajai duoti ir dėl to, kad nemaža iš Amerikos

vyskupų (per Balfą) gavom, kai dalis buvome skurde Vokietijos lageriuose. Duoti apskritai ir dėl to, kad tas, kuris duoda, jaučiasi ir gauna. Gaunąs pasitenkinimą, kad padarė gerą darbą, nelaukdamas nei padėkos, nei garbės. O jei peržvelgsim savo praeitį, rasim, kad ir ne vienas esam susilaukę pagalbos iš ten, iš kur jos visai nebuvom laukę.

Nėra iš ko duoti? Yra. Nė, galim dešimtinėm, bet galim našlės skatikais.

Sie žodžiai yra skirti ne skaitytojui įtikinti, o tik jam priimti...

O gal ir knygai?

New Yorko rudens sezonas spėjo pasižymėti meno parodom. Ir sėkmingai. Daugelis paveikslų nupirkti.

Paveikslą nupirkti vienu sykiu reikia didesnės sumos (nedidelės palyginti su amerikiečių parodom). Bet paveikslas papuošia butą, reprezentuoja šeimininko skonį ir savos kultūros rėmimą. Bet daugiau nieku neangažuojama.

Daugiau angažuojama knyga: nors ji pigi (du kart pigesnė nei amerikiečių), ji neduoda tokios reprezentacijos ir reikalauja laiko bei įtampos perskaityti. Bet ji reikalinga savaivai praturtinti.

Parodom rengti susidaro komitetai. Gal ir knygai populiarinti imtųsi jaunesni, energingi kolektyviai?

O populiarinti yra jau sąlygų ir būdų: jaunųjų talentų vakarai, klasinės literatūros recitavimas, metuose pasirodžiusios poezijos ar beletristikos pristatymas — kiekvienam vakarui kitokia tema su stilinga forma, pasiekiančia klausytoją.

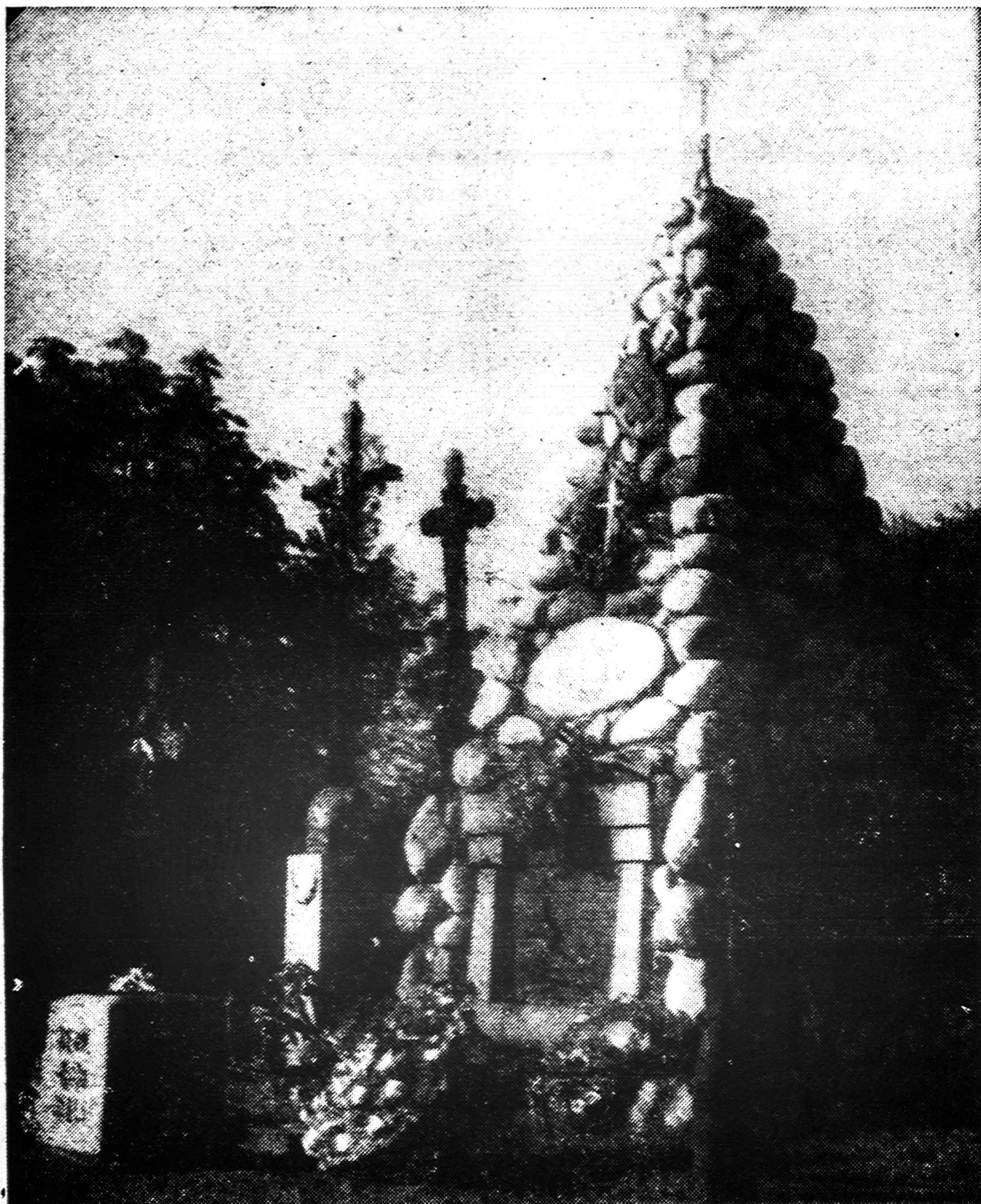
Tegul toki vakarai turėtų keliadesimt klausytojų, bet jie būtų druska visai vietos bendruomenei.

Detroit, Mich., jūros šalių kuopa, vadovaujama Mykolo Vitkaus, Lietuvių namuose su-ruošė Lietuvos laisvės kovų savanorių pagerimą. Paskaitą skaitė Lietuvos kariuomenės generalinio štabo pulkin. Jonas Šepetys. Kariuomenės šventės proga čia atpasakojamos tos paskaitos mintys.

Savanoriai kalbomis apkalbėti, dainomis apdainuoti, jų nuopelnai įvertinti, aprašyti, juos pateko istorijon. Kai kas savanorių pabandė net komerciniu būdu įvertinti: girdi, savanoriais išeiti "apsimokėję", nes už tai buvo žadėta gerai atlyginti — duoti nemokamai žemės ir t.t. Taip ima atrodyti nutolusiųjų generacijų nesava-

noriam, kurie visai jau nebeįsivaizduoja nepriklausomybės kovų pavojaus gyvybei.

Išeidami Lietuvos kariuomenėn, jaunuoliai visiškai nieko nelaukė ir nežinojo, ką jie laimės. Anais sunkiais metais jie negaudavo pakankamai apavo nei drabužių, o ir valgio labai trūko. Jų ryžtas tebuvo jaunuliškas idealizmas ir tėvų įkalbėtoji nepriklausomos Lietuvos (savo valstybės) vizija. Juos žavėjo suvereninės lietuviškos valstybės idėja: sava valdžia, sava kariuomenė, sava lietuviška kalba. Vargiai kuris tu jaunuoju įsivaizdavo, kaip Lietuva atrodytų, kai ji bus suvereninė ir laisva valstybė. Juo labiau jie negalėjo iš anksto tikėtis, kad jiems bus atlyginta.

Nežinomo Kareivio kapas Kaune nepriklausomybės laikais. Jis buvo pastatytas iš akmenų surinktų kauty- nių laukuose. Okupantai paminklą nugriovė ir kapą panaikino. Nuotr. V. Augustino

"Škobara, tu šiandien mano klėty buvai. Atiduok geruoju! Jei ne, tai iškratysime, ir kai surasme, surisime ir klučvairčiui pristatysime." Nusigando žmogelis ir puolė persiprašinėti: "Dovanokite! Taip padariau pirmą ir paskutinį sykį. Darbo netekau — neturiu ko valgyti."

Atnešė kailiukus ir žirnius. Tų žirnių nuo sieko meto, mano ir maišas. Ką gi, žmogus persigandęs, su ašaromis persiprašinėjo. Kailius ir maišą pasiėmė, o žirnius jam ir palikau. Kad tu neturi, tai valgyk sveikas, tai tau už darbą. Mat, jis pas mus rudenį krosnis dirbo ir pastebėjo, kad mes tą klėtį kada rakiname, kada ne; pritrūkęs duonos, ir atėjo.

Zinai gi, kad taip. Juk ir Dievo prilikta neturintiems duoti, — pritarė kuris svečias. Taip šnekėjo svečiai, susėdę už stalų, užkandamieji ir gerdami alų, atsimindami giminytes, išmirusius tėvus, jų darbus, žygius, šnekas: būta didelių artojų, plovėjų, didelių darbių darbininkų. Taip žmonėms sveteliai, šeimininkų raginami valgyti ir gerti, sėdėdami už apdėtą stalą.

Musėt, mūsų nemylite, kad taip nieko nevalgote? — dejavo Šeimininkė.

— Valgome, kaipgi nevalgome! Sėdime juk prie Dievo dovanų, valgome ir valgome visą dieną, — teisinosi svečiai.

Galų gale atsimintas įprotis, kuris reikalauja, kad, antrą dieną puotaujant, reikia išvažiuoti su šviesa, nelaukti sutemos. Tam laikui atėjus, svečiai ėmė nerimauti.

— Gi varykite namo. Jau tat vakaras netoli. Kas dabar ne diena! — šnekėjo vienas kitas.

— Ko taip skubinate? Parvažiuosite. Dar laiko yra. Štai karštimis išvirėme, — stabdo svečius Šeimininkė.

Sulig pašnekėjimu mergaitė atnešė tą patį rėtį šaukštų, kaip ir vakar, ir padėjo prie kiekvieno svečio, potam atnešė tris bliūdus kopūstų, virtų su prielaidiena. Senesniems žmonėms Šeimininkė patarė įsipilti į lėkštes, kad greičiau atstautų.

— Visi turime po nosimis vėdo — atausysime! — aiškinosi svečiai ir pasiėmė lėkštes tik tam, kad neaplaistytų stal dengtės. Po kopūstų atnešė prielaidienos, smulkiai supiaustytos ir sudėtos kupinose lėkštelėse. Kelioms moterims paduotus šakelės, kitas prašė imti su "piršteliais".

— Su savo šakėmis geriausiai. — Dievo duotos šakės geriausiai. Ką su jomis suimsi, neištrūks! — juokavo svečiai.

Pavalgę ir atsigėrę, rūpinosi arklus kinkyti, ieškoti divonų, rimbu, kamanų, pakinktų. Kas nors ko nors visada neranda, tankiausiai kepurės.

Išleidę svečius, Šeimininkai pasijuto labai nuvargę.

39. ELGETOS

Kieme pagavo dikčiai loti šuo. Lojimas didėdamas artinosi prie priegio durų; jau priegyje. Nuo lojimo net troba skamba. Štai plačiai prasiveria durys — ir, lazdomis barškindamas ir nuo šunies gindamas, įžengia į gryčią elgeta. Pasako pagarbinimą. Išvaizda jo savotiška — tam tikros elgetų padėrmės: su dviem lazdom — viena lazda kaip lazda, su kriukiui, o antroji lazda turi ant galo storą rimbą nuo šunų gintis. Ant abiejų pečių po pakulinę tarbą, abiejose pridėta duonos. Jo sėrmėja lopas ant lopo, ir dar vieno lopo reikia; nuardžius visus lopus, pasirodytų sėrmėja gera, nereikia nė vieno lopo. Kepurė tokia, kaip diedelio, statomo į kanapės žvirbliams baidyti. Plaukai apie burną karpomi, veidas nuo seniai neprausiamas.

Įėjo į gryčią, įnešė šalčio ir ant kojų sniegą, atsisėdo ant suolo prie durų, persižegnojo ir kalba poterių. Gryčioje buvusios kalbos nutilo, mažukai įsmeigė akis į senį; jie atsiminė gąsdinimą, kaip juos žadėdavo atiduoti elgetai, o tas įkišias į tarbą. Pakalbėjo "Tėve mūsų", "Sveika, Marija" ir "Amžiną atilsį"; toliau eina "Apieravonė": "Apieravonoj pailicavoj tuos poterėlius ant

vokiečiai bermontininkai. Nei ginklų, nei pinigų nebuvo. Bet buvo karšta tėvynės meilė. Buvo ir pasiaukojimas.

Nepriklausomybės pradžia
Nepriklausomybės atstatymo pradžia pulk. Šepetys suskirsto į du laikotarpius:

I — nuo nepriklausomybės paskelbimo, 1918 vasario 16, iki tų pat metų lapkričio 11;

II — nuo 1918 lapkričio 11 iki 1919 vasario 16.

1918 metų laikotarpis netikrumo ženkle; neatsikratyta vokiečių, o vėliau Beronto-Avalovo valdžios; visur lygia greita maišėsi ginkluoti vokiečiai, kurie, atrodo, buvo stipresni už mus. Tuo metu buvo registruojami mūsų savanoriai (nuo balandžio iki spalio). Trukdant vokiečiams, savanorių registracija buvo neviesa, lyg ir pogrindyje. Iki 1918 spalio užsiregistravo tik 39 karininkai ir 2 kareiviai pirmūnai. 1918 spalio 16 į Vilnių atvyko pirmieji savanoriai. Spalio 17 įvyko pirmas patikrinimas. Valstybės Taryba sudarė apsaugos komisiją, kuri ir rinko savanorius.

Pirmuoju užsiregistravo karininkas Kazys Skirpa; pirmuoju kareivių užsiregistravo Stasys Butkus.

1918 lapkričio 1 pradėtas steigti 1 pėstininkų pulkas. Lapkričio 11 sudarytas pirmasis Lietuvos ministerių kabinetas. Lapkričio 13 Valstybės Taryba paskelbė I laikinąją Lietuvos konstituciją. O jau lapkričio 23 išleistas pirmasis įstatymas kariuomenei (tai kariuomenės įsisteigimo diena). Gruodžio 24 įsteigta Vilniaus komendantūra.

1918 gruodžio 29 priimtas savanorių šaukimas. Kaune min. M. Sleževičius tą atsišaukimą paskelbė 1919 sausio 3. Sausio 15 Sleževičius paskelbė karininkų ir puskarininkų pirmąją mobilizaciją.

Atsišaukime bylojama:

"Nelaukdami toliau nei valandos, kas myli Lietuvą, kas trokšta laisvės, kas pajėgia valdyti ginklą, stokime visi į Lietuvos Krašto Apsaugą. Būrių būriais eikime iš kaimų, viensėdžių, miestų ir miestelių, eikime iš visų Lietuvos kraštų laisvės ir tėvynės ginti. Stokime drąsiai pirmyn į kovą. Drąsiai be baimės, kaip mūsų tėvai sentėviai, užstokim

priešams kelią, pakelkim žygį už Motiną Tėvynę, už Lietuvos Valstybę."

Šio atsišaukimo projektą sudarė (1918 spalio mėn.) Kazys Skirpa ir įteikė jį Lietuvos Tarybos apsaugos komisijai (tekstas buvo paskelbtas 1926 Karo Archyve, III, Nr. 56).

Vokietijos vyriausybė, 1918 kovo 23 pripažinusi Lietuvą de facto ir de jure, iš dalies ėmė vykdyti I pasaulinio karo užbaigimo paliaubų sutarties reikalavimus. Tuo būdu Lietuva gavo ginklų ir kitokių karo reikmenų. 1919 sausio 10 buvo gautas iš Berlyno pranešimas, kad vokiečiai duoda paskolą ir pasižada remti Lietuvą kaip laisvą valstybę.

1919 sausio 16 Kaune įvyko konferencija: min. Sleževičius pranešė, kad tuo metu jau buvo suorganizuota 3000 vyrų kariuomenė.

Sausio gale raudonosios armijos daliniai įsiveržė į Šiaulius. Vasario 2-5 bolševikai paėmė Skudą, Telšius, Sedą ir Mažeikius. Pavojus Lietuvos nepriklausomybei didėjo, o ne mažėjo. Vasario 8 įvyko pirmosios Lietuvos kariuomenės kautynės su bolševikais ties Kėdainiais, kur žuvo pirmasis kareivis Povilas Lukšys, o vasario 13 kovose dėl Lietuvos laisvės žuvo pirmasis Lietuvos karininkas Antanas Juozapavičius. Vasario 16 paskelbiamas karo stovis visoje Lietuvos teritorijoje. Pagaliau 1919 mūsų kariuomenėje buvo 12,000 savanorių.

Savanorių atėjimas ir pasiaukojimas kritiškiausiu tautai momentu buvo svarbus, ir jie laimėjo Lietuvai laisvę. Niekas negalės jų vardų ištrinti iš Lietuvos nepriklausomybės istorijos puslapių. Tauta amžinai su didžiu dėkingumu minės juos. Jie tarnaus nemirtingu pavyzdžiu ateities laisvės kovotojams.

AFRIKOS ŽVĖRYS KAUNE

Kauno zoologijos sodas praėjusią vasarą papildė Afrikos prerijs gyventojais — gepardais, primenančiais leopardus. Jie laikomi greičiausiais žvėrimis pasaulyje. Kita to sodo gyventoja, Bengalijos tigriš Rika, neseniai antrą kartą susilaukė priauglio. Sode esama ir tarnaš Afrikos bei kitų kontinentų gyvūnų. (Elta)

MIKALOUJUS KATKUS

BALANOS GADYNĖ

(41)

— Kad ne tas smuikas, galėjo būti, kad visas bakanas būtų prie jūsų atlikęs, — sako vienas svečias.

— Gal būtų ir atlikęs, bet taip Dievas davė, kad mus sugavo.

— Taip tankiai atsitinka, kad žmogus dėl niekų papuola, — ėmė sakyti vienas svečių. — Jau bus gerokai metų, gyveno Pušušvy vokiečių Škobaras, puodų lipė ir krosnis mūrijo. Ar jis vokiečių, ar jis kitas koks — kas jį žino, tik nekatalikas. O buvo pavasaris, gavenios laikas. Ryta einu są per kiemą, ką tik kėlęs, žiūriu — vidury kiemo pamesta skarelė; tos skarelės vieta klėtyje. Einu į grūdinę klėtį ir pamaciau, kad čia vagies būta. Sujudome visi žiūrėti po trobas. Viskas kaip buvę, niekas nepajudinta. Tik klėtyje vagies būta, daugiau niekur. Kas čia dabar praužvo? Gi žirniai nusemti, penki išdibti kailiukai kabėjo — tų nėra. Daugiau šeimynos skrynėlės buvo darinėtos, bet nieko

neimta. Kubile stovėjo pienas, nuo kaečių lentomis uždangstytas; čia lentos numėtytos, vienos puodynės nėra. Tai tiek ir viso nuostolio. Žiūrime — kime pėdos žymu: batuoto ateita ir nueita. Pėdos eina iš kaimos vieškelio. Paskui ir pėdos jau pranyko. Noriu grižti namo, tik toliau pamaciau ant kelio puodynę; prieinu — ta pati mūsų puodynė buvusi su pienu, dabar pienas išvalgytas.

Parėjau su puodyne namo. Na, tai ką, šnekame: vogė, pavogė, jam pasisekė, ir tiek. Tegul bus Dieviui ant garbės. O vagis, kad jis neturi, tegul vartoja: matyti, padarė iš neturto. O buvo pas mus už piemenę Magdė Pranevičiukė (dabar ji iškėlėjusi už kažko į Pypilus). Ta ir sako: "Tik čia nekatalikas vogė. Katalikas nevalgys gavėnijoje pieno".

Nuo jos pasakymo ir man dingtelėjo į galvą, kad taip gali būti. Kas čia dabar nekatalikas? Gi puodžius Škobaras. Parėjau du vyrų — ir nuėjome pas Škobarą. Įėjome į gryčią:

Per skautybę — lietuvių bei!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421
Tel. HI 1-3894 (Area code 212)

NAUJAME ŽYGYJE

v.s. A. SAMUŠIS

"Melskis, berželi, ir aš pasimsiu, laisvas belaisvis daušų".

☆

Dažnai suvoktą palydimą praeities įvertinimu ir su viltiną žvilgsniu ateitin.

Minint lietuviškosios skautijos 52-ji gimtadienį, prasminga pagerbti mirusius brolius, užgirti skautybės kūrėjus, vadovus ir paspausti kairę visiems — sesėms, broliams; ilgiausių metų skautiškoje tarnyboje.

Kai tarptautinis skautų sąjūdis buvo išsiplėtęs jau 31 valstybėje, turėdamas per 1 milijoną skautų, lietuviai skautai žengė pirmuosius žingsnius. Lietuvių skautų veiklos pradžia Vilniuje 1918 lapkričio 1. Pirmosios skautų skilties kūrėjas ir visos mūsų skautijos tėvas — v.s. Petras Jurgelėvičius — Jurgėla. Jis ne tik suorganizavo pirmuosius vienetus, bet taip pat atkūrė ir pritaikė sk. sistemos lietuvių jaunimui, parašė pirmuosius pagrindinius skautavimo vadovus. Nuo skautavimo jis neatitruko iki šių dienų ir paskutiniiais metais užbaigė didžiulį veikalą "Lietuviškoji skautija".

Kas charakteringa pirmuosiose skautų žingsniuose? Pirmuosiose skautuose buvo ideologinis sąmoningumas, tryško nepaprastas entuziasmas, nuoširdus pasisavinimas skautiškojo tradicijų: būti išskirtiniu savo pavyzdžiu namuose, mokykloje ir bendruomenėje. Tokiais pagrindais suorganizuotieji pirmieji vienetai darė visam lietuvių jaunimui išpūdį išviršine ir vidine disciplina. Ideologinis elementas "Tarnauti" pritikto to meto aplinkybėms, nes Lietuva buvo laisvės kovų pačiam įkaitystėje.

Per kelis metus skautai taip gerai susiorganizavo ir išsiplėtė, kad 1924 sausio 1 jau buvo įpilietinti tarptautiniame skautų biure. Atsivėrė platesnės durys į tarptautinį skautišką bendradarbiavimą. Atstovaujamą Lietuvos vardas ir praplečiamas skautybės pažinimas.

Kita didelė paskata — skautybės kūrėjo R. Baden-Powell su skautų šefe ir 600 Anglijos skautų apsilankymas lie-

tuvių skautų sąskrydyje Palangoje. B. P. savo atsisveikinime išreiškė nepaprastą pasitenkinimą lietuvių skautų šeima.

Lietuviai skautai gausiai dalyvaudavo tarptautiniuose suvažiavimuose, vadovų kursuose ir stovyklose. Tarptautinis bendradarbiavimas mūsų sąjungą gaivino ir jaunino. Mūsų sąjunga, išsiplėtusi iki 16,000, buvo efektinga Lietuvoje. Jai talkino Skautams Reiti D-ja. Skautai žaibiškai atsikūrė tremtyje ir iki dabar tęsia prasmingą jaunimo lavinimo darbą.

Dabarties sąlygose

Bet šalia visų kitų judėjimo datų, vardu būtų prasminga prisiminti, kas galėtų būti geriau lietuviškajai skautijai dabarties sąlygose.

1. Reiktų mėginti viską, kad kai kur atgaivintų pirmąjį idealizmą. O tai reiktų pradėti ne nuo pamokslavimo, bet nuo skauto kandidato paruošimo priesaikai. Jei skautas kandidatas, iš šalies įvilktas į uniformą, duodamas įrodymą, labai mažai tą prasmę išgyvena ar nesupranta, tai labai gaila visų kitų pastangų. Ne skautų skaičius kelia išpūdį, bet kokybė.

2. Pati jauniausioji karta ne visada aktyvi, nes dažnai pamirštama, kad skautybė yra progresyvi auklėjimo savi-veiklos mokykla. Kai tik nėra sistemos ir metode kūrybos, žadančių jaunystę aktyvų, naujų planų, o tik kartojimas tų pačių įvykių, apima sustingusios žiemos snaudulys ir... senatvė. Taip pat, kol skautas, ruošdamasis tarnauti, neturi progos patį veikti, pajusti, kas yra skausmas ir džiaugsmas, kas yra gera ir bloga — jis skautybei tik bereikšmis numeris.

3. Dažnai reikalaujama iš jaunimo, ko jis negali suprasti ir nesugeba pats nieko duoti kuo nors pasireikšti ar apreiškinti save. O dažnas vadovo oficialumas, biurokratiškumas, per aukštas tonas niekad nežadino jaunose širdyse vidaus šilumos, draugiškumo ir pagarbos autoritetui.

4. Savomis tradicijomis išsi-skyrimas iš kitų. Sakysim, pas-

mus ir kitur buvo: esu geresnis namuose, mokykloje, bendruomenėje; paslaugus, mandagesnis, padedantis kitiems, linksmos nuotalkos, nevertu svai-galų, nerūkiau, nes esu skautas — sukelia naują ir pa-trauklumą kituose. Skautą vi-sad puošė ir puošia geri dar-beliai, ant kurių ir pagrįstas vi-sas skautavimas. Visas skautiš-kas išsilavinimas yra tik pra-džia ar visai menkas skautavi-mo elementas.

5. Šių dienų skautas reika-lingas ne vien išakymo, bet ir draugiškos šilumos, kad jis bū-tų taip pat paklaustas ir iškla-usytas ir suprastas. Mūsų skau-tuose nėra kartos skirtumo. Tik mūsų skautiškumo supratimas mus išskiria.

6. Šiais laikais nereiktų ieš-koti principų pakaitos, bet mė-ginti naujoje šviesoje save pri-taikyti skautybei.

Šių metų sukaityvių išvaka-rėse Clevelande buvo graži pra-džia vadovų pokalbio, kas mus skiria ir jungia, kas mūsų skau-tišką gyvenimą ugdo ir ap-temdo, koki nauji keliai ateit-in, kaip mūsų sąjungą atnau-jinti ir įjungti tėvus į kūrybi-nį darbą.

Sujungtomis rankomis ir mintimis ženkime ant naujos pakopos ir geras darbas įro-dykime, kad mylime skautybę.

Liet. Skautų Seserijos ruo-šiama dail. Antano Petrikonio paveikslų paroda įvyko lapkri-čio 14-15 New Yorko Kultūros Židinyje. Apie šią parodą pla-tesnis aprašymas bus patalpin-tas kitame skautų skyriuje.

Studijinis skautų vadovų suvažiavimas Clevelande

Spalių 31 — lapkričio 1 Je-suit Retreat namuose Cleve-lande įvyko Lietuvių Skautų Sąjungos vadovų ir vadovų stu-dijinis suvažiavimas, kuris LSS Tarybos pirmininko v.s. A. Saulaičio rūpesčiu buvo sušauktas, kad išstudijuotų naujus ir to-bulesnius asmenybės ugdymo kelius, tiksliau prisiderintų prie esamojo laiko sąlygų ir gyvenamosios aplinkos. Todėl visų svarstymų dėmesys ir bu-vo skiriamas rūpestiams, kaip mūsų jaunimas turėtų būti ug-domas, kad jis būtų sąmonin-gai lietuviškas ir tikrai skautiš-kas.

Po ruošimo komiteto pirmi-ninko ps. fil. dr. S. Mato ati-darymo ir sveikinimo žodžių suvažiavimo posėdžiui vado-vauti perėmė bendriesiems — LSS Tarybos pirmininkas v.s. A. Saulaitis; Skautų Seserijos — VS Lilė Milukienė; Skautų Brolijos — VS Petras Molis.

Akademiniškas Skautų Sąjūdis bendram labai atskirų posė-džių atsisakė, o įsijungė į Sese-rijos ir Brolijos pasitarimus.

Klausimai, liečią visą Skau-tų Sąjungą, buvo svarstomi bendrinuose posėdžiuose. Fi-

Skautas.

Nuotr. G. Peniko

nansiniais ir atskaitomybės rei-škais kalbėjo Tarybos vicepir-mininkė v.s. F. Kurgonienė, ypatingai pabrėždama vienetų išdų vedimo suvienodinimą ir atskaitomybės pateikimą laiku. Sąjungos vadovų ir stovykla-viečių apdraudus reikalu išsa-mą studiją pateikė Tarybos se-kret. s. A. Bobelis. Šio re-ferato nuorašai buvo išdailinti dalyviams, o pats tolimesnis svarstymas perduotas LSS Ta-rybos žiniui.

Bendriniam pasikalbėjimui pagrindine suvažiavimo tema "Žvilgsnis į ateitį" v.s. A. Saulaitis parinko keletą vadovų ir vadovų, kurie jiems pavestų klausimų nagrinėjimą pravedė taip:

I. Pagrindinių ideologinių klausimų prasmė: a. Dievui — v.s. kun. J. Vaišny, S. J.; b. Tėvynei — v.s. Č. Senkevičius; c. Artimui — s. A. J. Gudaitis.

II. Metodų gyvendinimo klausimai: a. Sistemos proble-mos — v.s. M. Jonikienė; b. LSS šakų bendradarbiavimas — s. fil. S. Gedgaudienė.

III. Konkretūs pageidavimai atečiai: Minčių patiekė ps. V. Baukytė ir ps. G. Placius.

Visas šių principinių klau-simų nagrinėjimas sudarė tikrai gražią puokštę įdomių ir svar-bių minčių, paryškinusių ateit-ies kryptį mūsų skautiškojo ugdymo veikloje. Tobulesnio kelio ateitin buvo ieškota visų sutartinio būdu.

Nutarimai

Suvažiavimo išrinkta nutari-mų komisija uoliai dirbo, koor-dinuodama daug klausimų iš suvažiavimo dalyvių ir nedaly-vavusių, kurie klausimus at-siuntė raštu. Klausimai, pasiū-lymai bei pageidavimai lieti Są-jungos vidaus tvarką, tarpusa-vio bendradarbiavimą, vadovų lavinimą ir praktišką skauta-vimą. Sukoordinuoti medžia-ga buvo perduota LSS Tarybai.

Grėsmė jaunimui

Ypatingai gyvas diskusijas ir susirūpinimą kėlė šių dienų o-piausioji problema, virstanti grėsme, dėl narkotikų ir alko-holio vartojimo jaunuolių tar-pe. Kad šiai grėsmei užkirstų

kelią mūsų jaunimo tarpe, Ta-rybos pirmininkas ir visa Tary-ba įsipareigojo ieškoti griež-tesnių būdų per tampresnį bendradarbiavimą su skautų tė-vais.

Sveikino

Suvažiavimą sveikino ir aktyviai jame reikišė: LSS Tary-bos pirmininkas v.s. A. Saulai-tis, Seserijos ir Brolijos VS: s. L. Milukienė ir v.s. P. Molis, LSS Pirminas v.s. P. Jurgėla, pirmasis LSS VS v.s. V. Šen-bergas, buvusieji VS Ameriko-je: v.s. O. Zailskienė, v.s. M. Jonikienė, v.s. V. Višeikis, LSS Kat. sk. kapelionas v.s. kun. J. Vaišny, S. J., suvažiavimo pa-rengimų šeiminkas ps. fil. dr. Matas ir kiti.

Raštu sveikinimai gauti iš Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajecko, iš korp. Vyties, LB Tarybos, evangelikų dviasios vado v.s. kun. A. Trakio ir Ta-rybos narių v.s. O. Saulaitienės ir s. kun. A. V. Saulaičio, S.J.

Dalyvavo

Pagal rajonus suvažiavimo dalyviai pasiskirstė taip: 71 iš vidurio raj., 27 iš Atlanto raj. ir 15 iš Kanados raj. Pagal ei-namas pareigas: LSS Tarybos narių — 10, iš LSS Seserijos ir Brolijos vadovų — 24, tun-tininkų — 10 bei vietininkų — 37 ir draugininkų — 10 tuntu narių — 42.

Iš šių visų dalyvių, tikiu, ne-buvo nė vieno, kuris nebūtų nustebintas tokiu nuosirdžiu ir rūpestingu clevelandiečių pri-ėmimu, kuriuo rūpinosi: ps. fil. dr. S. Matas, v.s. A. Šenbergie-nė, s. fil. N. Kersnauskaitė, s. fil. S. Gedgaudienė, sl. R. Ta-tarūnienė, t.n. M. Grudytė, A. Meilus, v.s. P. Karalius ir senj. G. Lazdinis.

Skautų Seserijos ir Skautų Brolijos vadovai šalia bendri-nių turėjo ir savo atskirus pasi-tarimus. Tikėdama, kad išpū-džius iš Brolijos posėdžių apra-šys vienas iš ten dalyvavusių, šiuo aprašymu ribosiuos išpū-džiais iš Seserijos posėdžių sa-lės.

Los Angeles, Calif., sesių Pa-langos tuntas minėjo savo veiklos 20-ties metų sukaktį lap-kričio 6-7. Sveikiname!

Geriau uždegti vieną žvakę...

Čia kiekviena Vadijos sky-riaus vedėja, šalia savo veiklos raporto, pateikė savo siūlymus ir pageidavimus, kuriems su-važiavimas po diskusijų davė tolimesnę eigą. Daugiausia lai-ko ir dėmesio buvo skirta va-dovų lavinimo ir vyr. skautų veiklos klausimams. Vyr. skau-čių simpoziumas, vad. Vyr. sk. skyriaus ved. ps. A. Bačkaitie-nei, ir po toėjusios diskusijos davė daug naujų ir pamokan-čių minčių.

Visi pasitarimai vyko labai draugiškoje ir darbingoje nuo-taikoje, kurią, be abejo, suda-rė posėdžių pradžioje išpūdin-gai Skautų sk. vedėjos s. N. Kersnauskaitės pravesta susi-mastymo valandėlė.

Buvo jaudinančių momentų. Pačioj pradžioj Vyriausia Skautininkė Lilė Milukienė už-degė didžiulę žvakę, kaip sim-bolį bendros suvažiavimo min-ties: "Geriau uždegti vieną žva-kę, negu keikti tamsą..." To-liau nuo šios žvakės po žvaku-tę uždegė kiekviena Seserijos Vadijos narė, tyliai pasižadėda-mos tą skautybės šviesą nešti lietuviškojo jaunimo ir tautos gerovei. Po to, dviem Clevelan-do vyr. sk. gitaristėms paly-dint, buvo sudainuota "Pražy-do jazminai" ir "Soviu aš pa-rimus".

Lietuvos žemėlė

Pačių posėdžių koordinavi-mą Vyriausioji Skautininkė pa-vėdė Vadovų Lavinimo Sk. ve-dėjai ps. L. Kiliulienė. Visa programa pravesta sklandžiai ir gražiai. Pasibaigus nesinorėjo skirstytis. O ypač vėl po tokio jausmingo s. N. Kersnauskaitės pravesto atsisveikinimo. Ji po perskaitytų pritaikytų minčių Vyriausioji Skautininkė s. L. Milukienė iškėlė mažą dova-nėlę — žiupsnelį Lietuvos žemės sidabro dėželeje, perjuos-tose tautiška juoste. Dovanė-lę perleido per visų vadovų rankas ir tuomet perdavė VS. Šią visą ceremoniją palydėjo "Lietuva brangi" ir "Vakarinės giesmės" aidai.

Taigi, geriau uždegti vieną žvakę, negu keikti tamsą... te-gu tas būna motto kiekvienai vadovei.

v. sl. Rima Gudaitienė

GRAŽUS A.S.S. POBŪVIS

Lapkričio 7 d. A.S.S. New Yorko skyrius surengė literatū-ros vakarėlį pranciškonų na-muose. Evaldas Remeza, New Yorko A.S.S. pirmininkas, pri-statė tris prelegentus, kurie skaitė savo kūrybą.

T. n. Marytė Saulaitytė pra-dėjo programą, skaitydama vi-są pluoštą trumpų eilėraščių, kurie skatina žmogų pagalvot. Ji paaikšino kai kuriuos eilė-raščius ir kokia proga jie buvo sukurti. Jos parašyta eilėra-ščių knyga netrukus pasirodys rinkoje.

Dramaturgas Algirdas Lands-bergis palinksmo publiką, skaitydamas ištraukas iš trijų vaidinimų: "Barzda", "Paskuti-nis piknikas" ir "Gluosniai vė-juje".

Jaunas poetas Rolandas Gry-bauskas skaitė eilėraščius iš sa-vo kūrybos lietuvių kalba. Jis paminėjo, kad jo eilėraščiuose vyrauja sapnų tema ir beveik visi jo eilėraščiai tą temą išvys-tė.

Po programos buvo pasivaie-šinta, jaunimas turėjo progos ir pašokti. Džiugu, kad litera-tūrinis vakarėlis sutraukė tiek daug jaunimo (apie 60), kuris turėjo progos pasiklausyti da-bartinės lietuviškos kūrybos.

A.S.D.

TRUMPAI...

Spalvotas, garsinis V-sios tau-tinės stovyklos filmas bus ro-domas Elizabeth, N. J., Sv. Pe-tro ir Povilo parapijos salėje, Ripley Place, lapkričio 21 šeštadienį. Įėjimo auka — 1 dol. Ši filmo vakarą ruošia ir visus maloniai kviečia dalyvau-ti Elizabetho skautės ir skau-tai.

New Yorko vyr. skautų ži-dinio "Vilija" sueiga įvyks lap-kričio 18, trečiadienį, sesės Danutės Birutienės namuose, 28 Ashford St., Brooklyn, N.Y. Sueigos pradžia 7-30 val. vaka-re. Sueigoje dalyvaus prele-gentė dr. Anastazija Goeldne-rienė, kuri sesėms skaitys pa-skaitą.

Europos skautų vasaros sto-vykla įvyks kitų metų liepos mėn. Vokietijoje. Iš JAV jau dabar pramotoma išsiųsti rep-rezentacinius vienetus. Taip pat kviečiami ir pavieniai skautai, kurie galėtų vykti į mi-nėtą stovyklą.

Kviečiame talkon!

DARBININKO administracija daro visa, kad nereikėtų laikraščio kainos kelti. Tuo tarpu DARBININKO skaitytojais gauna laikraštį už 8 dol. Tai pigiausias mūsų laikraštis.

Norint ir toliau už tą kainą mūsų laikraštį išlaikyti, reikia naujų skaitytojų. Jų galima rasti; tik reikia pasiūlyti savo draugams DARBININKĄ užsisakyti.

Kas prisijus 1 dol. su nauju adresu gaus susipažinimui iki šių metų pabaigos. Kas prisijus 6 dol., gaus vienerius me-tus; už 7 dol. Darbininką gauna šiuos ir 1971 metus.

Kviečiame pasinaudoti šiuo laikinu metų pabaigos papi-ginimu ir užprenumeruoti DARBININKĄ sau arba artimie-siems. Paraginkite draugus bei pažįstamus arba prisidėkite auka, kad galėtume siuntinėti tiems, kurie nori skaityti, bet nepajėgia užsimokėti.

DARBININKO skaitytojų talka surasti naujų prenume-ratorių padės administracijai ilgiau išlaikyti nepakeliant laikraščio kainos. Administracija taip pat prašo nedelsti atsily-ginti už 1970 ir 1971 metus. Raginimas sudaro nereikalini-gų išlaidų.

Palengvinti išsiųsti prenumeratą dedama ši atkarpa. Prašome ją užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Užsakau naują DARBININKO prenumeratą kaip kalėdinę dovaną. Laikraštį siuntinėti:

Vardas ir pavardė

Adresas

Laikraštį užsakė

Siunčiu už prenumeratą \$

(Parašas)

Dega laužas.

Nuotr. G. Peniko

Lietuviškos knygos Kanados bibliotekai

Kanados valstybinio universiteto bibliotekoje Ottawoje spalio 24 vyko tikrai retos išskilmės: bibliotekai įteikta 1300 lietuviškų knygų ir tuo įkurtas liuanistinis skyrius. Šios Kanados sostinėje įvykusios išskilmės buvo plačiai paminėtos spaudoje, per radiją, televiziją. Surengta ir dail. A. Tamošaitienės kilimų paroda.

Knygų įteikimo išskilmėse iš k. i. d. sėdi senatorius Paul Yusk, dr. S. Čepas — Kanados Lietuvių Bendruomenės pirmininkas, dr. Guy Sylvestre — bibliotekos direktorius prof. A. Ramūnas.

Bibliotekai paaukota 1300 knygų

Atžymėta Vilniaus universiteto bibliotekos sukaktis

Šia dovana buvo atkreiptas dėmesys į labai svarbią lietuviams sukaktį — 400 metų nuo Vilniaus akademijos bibliotekos įkūrimo. Kartu buvo priminta ir pačios akademijos įsteigimas

ir pirmos lietuviškos knygos išleidimas.

Visus šiuos momentus pažymėjo ir spauda ir televizija bei radijas.

Pradžia lietuviškom studijom

Iki šiol Kanados universitetuose nebuvo didesnio lietuviško skyriaus. O tai sudarydavo sunkumų, kas norėdavo susipažinti su lietuvių literatūra, kalba, menu, istorija ir t.t. Dabartinė kolekcija padėjo gerus pagrindus liuanistiniam skyriui. Kas norės, galės čia rasti gana daug apie Lietuvą.

Kolekcijoje pažymėtina

Prisimenant senąją literatūrą, čia yra ir Mažvydo Katekizmo faksimilinė laida (1547) ir Daukšos postilės (1595) tokią pat laidą ir kiti senovės raštai. Yra surinkta nemaža knygų, kurios vaizduoja lietuvių liaudies meną, lietuvių dailę apskritai, tautosaką, dabarties poetus, rašytojus. Užbaigiamą šią didelę kolekciją stambiausiais leidiniais — Lietuvių Enciklopedijos 36 tomiais ir Encyclopaedia Lituanica I-ju tomu. Kai bus išleisti kiti tomiai, jie bus čia priklausti.

Kolekcijos organizatorė

Šios kolekcijos tikroji organizatorė yra Kanados Lietuvių Bendruomenės kultūros komisijos pirmininkė dr. Marija Rumūnienė. Ji ėmėsi iniciatyvos ir ji pati rinko knygas ne tik Kanadoje, bet ir Amerikoje. Knygos gautos iš leidėjų, autorių ir iš privačių žmonių.

Dr. Marija Rumūnienė kalba knygų įteikimo išskilmėse.

Dr. M. Rumūnienė ir įteikė knygas Kanados LB kultūrinės komisijos vardu.

Lietuviška reklama

Pačios išskilmės vyko spalio 24 d. 8 v.v. bibliotekos salėje. Į ją buvo atvykęs pats bibliotekos direktorius — dr. Guy Sylvestre, kuris yra ir viceministeris kultūros reikalams ir žymus rašytojas. Jis suorganizavo skelbimus laikraščiuose, per radiją ir televizijoje buvo net septynių minučių pasikalbėjimas su dr. M. Rumūnienė. Išskilmėse taip pat dalyvavo senatorius Paul Yusk, dr. S. Čepas — Kanados Liet. Bend-

Iš k. — sen. Paul Yusk, dr. M. Rumūnienė ir Ottawos bibliotekos direktorius aptūri Knygas.

ruomenės pirmininkas, valdžios atstovai, profesoriai ir k. Kalbėjo ir prof. A. Ramūnas.

Paroda

Bibliotekos salėje buvo atidaryta senųjų lietuviškų knygų ir dail. Anastazijos Tamošaitienės kilimų paroda, kuri tęsėsi iki spalio 30.

Atgarsiai spaudoje

Visas šis kultūrinis įvykis buvo plačiai paminėtas Ottawos spaudoje, apie jį rašė ir anglų ir prancūzų laikraščiai, i-dėdami ir nuotraukų.

Šia proga biblioteka išleido "Press Release" pranešimą, kuriame, tarp kitko, parašyta, kad knygų įteikimu atžymima Vilniaus universiteto mokslinės bibliotekos 400 metų sukaktis, taip pat prisimenamas ir senasis Vilniaus universitetas, įkurtas 1579 ir buvęs didžiojo kultūros centru visai Rytų Europai. Šis "press release", kaip federacinės įstaigos pranešimas, dar tą pačią dieną buvo paskelbtas per stiprią Ottawos radio stotį.

VLIKO ATSIŠAUKIMAS

Lietuviai, Brazinskių pabėgimas iš bolševikinio tautų kalėjimo yra dalis didžiosios lietuvių laisvės kovos. Jų žygis yra įrodymas, kad pavergtųjų sovietų tautų laisvės kova įgyja naujas formas. Brazinskių yra tos kovos pirmūnai. Tačiau jų likimas dar nėra išspręstas. Jų byla dar tebėra Turkijos teisme.

Sovietų Sąjungai, nelaimėjusi Brazinskių sugrąžinimo politiniu spaudimu į Turkijos vyriausybę, dabar bando paveikti jos teismą, pristatydama neva juos inkriminuojančius įrodymus.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas jau yra susitaręs su Turkijos advokatais ir pavedęs jiems Brazinskių bylą ginti. Jei bus reikalo, vėl bus pasiųstas į Turkiją lietuvis ryšininkas.

Lietuviai! Brazinskių byla mums įskambiai primena, kad turime būti pasirošę didesniems ir nenumatytiems įvykiams. Todėl visi laisvojo pasaulio lietuviai turi sutelkti jėgas ir be svyravimų moraliai ir materialiai remti Vliko vy-

domus darbus. Turime labai skubiai sutelkti Brazinskių laisvei ginti stambia pinigų sumą. O ir kitiems ateities įvykiams turime būti pasiruošę.

Tad šiuo rimtu momentu Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas prašo visus lietuvių specialiai Brazinskių laisvei ginti tuojau pat paaukoti bent vienos dienos uždarbį, arba atsakyti kalėdinių sveikinimo laiškelį ir jiems numatytas išlaidas skirti šiam tikslui. Visi gi, kas tik gali, yra kviečiami aukoti ir stambesniems sumoms. Vlikas taip pat prašo kolonijose sudaryti šioms aukoms rinkti komitetus.

Visas aukas siųsti betarpiškai Tautos Fondui, 64-14 56th Rd., Maspeth, N. Y. 11378.

Lietuviai! Pasaulio viešojo nuomonės seka Brazinskių bylos eiga. Jie savo šuoliu mus suartinio su pavergta ir laisvės siekiančia tauta. Aukokime skubiai ir gausiai jų laisvės žygiui sėkmingai užbaigti.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas

HARTFORD, CONN.

Leono Urbono kūrinių paroda

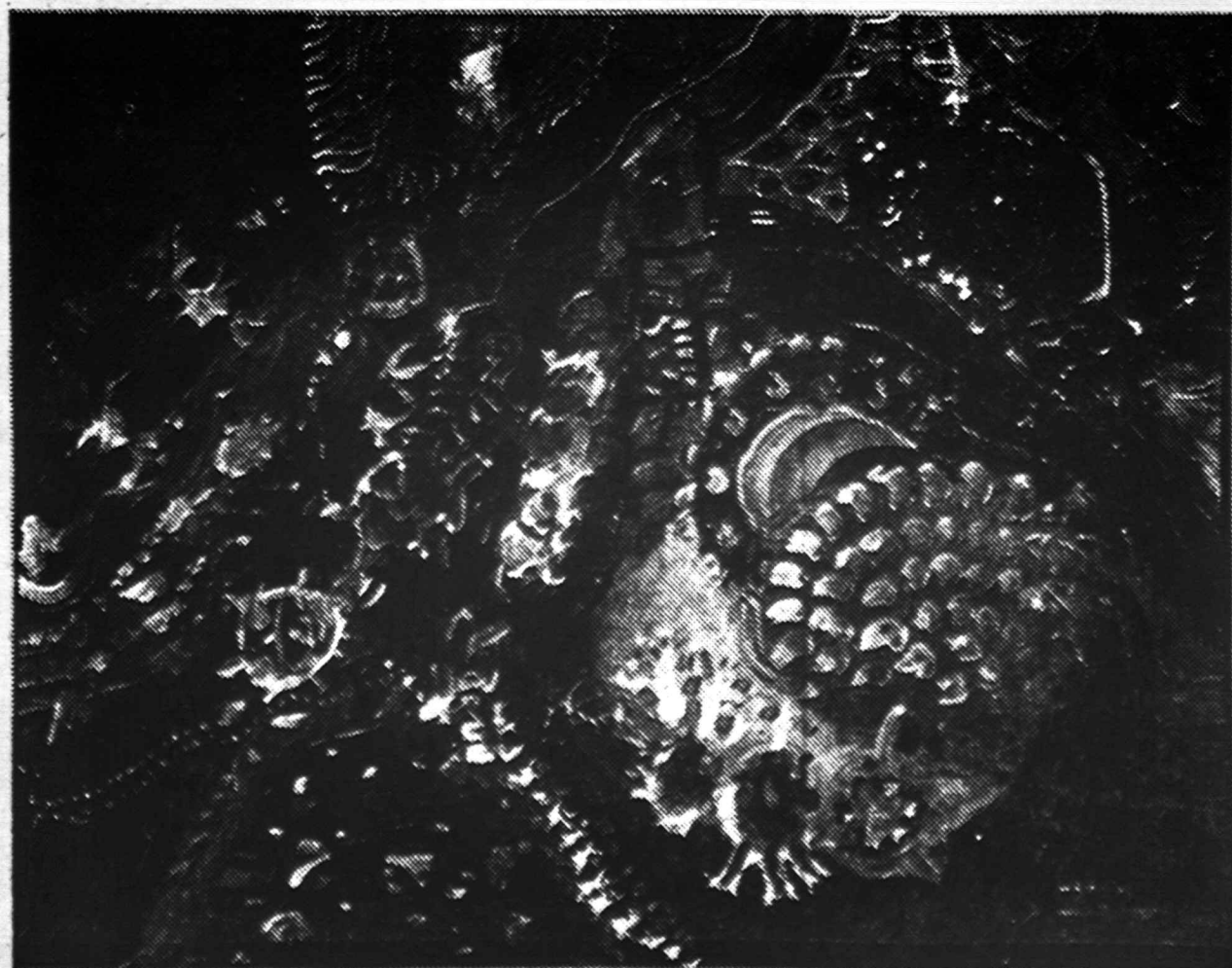
Lapkričio 20-22 Hartfordo ir apylinkių visuomenė turės retą progą susipažinti su australiečių menininku — Leonu Urbonu ir jo kūrinių. Jo meno kūrinių paroda ruošiamą šią savaitę Amerikos Lietuvių Klube, 227 Lawrence St., Hartford, Conn., tokią tvarka: atidarymas: penktadienį, 7 v.v.; parodos valandos: šeštadienį — 11 v. ryto iki 11 v.v., sekmadienį — 12 v. ryto iki 8 v.v.

Leonas Urbanas, studijavęs meną po antro pasaulinio karo Stuttgarto valstybinėje akademijoje, dabar gyvena Sydneyje, Australijoje. Jis yra narys Australijos Contemporary Art Society, aktyviai dalyvauja Australijos meno pasaulyje, išstatydamas savo kūrinius grupinėse parodose ir meno konkursuose. Atžymėtas eile premijų bei pagyrimo lapų už meno kūrinius aliejaus, plastikos, pastelės ir grafikos technika. 1967 pakviestas dalyvavo iškilųjų dailininkų parodoje "The Thirty Five", Palm Springs, Calif.)

Leono Urbono darbų įsigijo Australijos valstybinė kolekcija ir daugelis viešų bei privačių meno rinkėjų Australijoje, Naujojoje Zelandijoje, Belgijoje, Vokietijoje, Ameriko-

je ir Kanadoje. Jo parodos buvo Sydneyje, Canberrai ir Melbourne Australijoje; New York, Chicagoje, Clevelande, Bostone ir Palm Springs Amerikoje; be to, Kanadoje ir kituose kraštuose.

Hartfordo ir apylinkių lietuviai kviečiami atvykti į šią nepaprastą Leono Urbono meno kūrinių parodą lapkričio 20-22. Parodą rengia Lietuvių Bendruomenės Hartfordo apylinkė.

Dail. Leono Urbono paveikslas — iškyla.

WORCESTER, MASS.

Meno kūrinių paroda

Lapkričio 7-8 Maironio Parke įvyko dailininko J. Juodžio, gyvenančio New York, meno kūrinių paroda.

Šeštadienio vakarą, parodą atidarant, LB apylinkės pirmininkas P. Stanelis tarė atidarymo žodį. Programai vesti buvo pakviestas kultūrinių parengimų vadovas P. Račiukaitis. Jis supažindino publiką su dailininko gyvenimu ir jo darbais.

Ne vienam mūsų kolonijos gyventojui dail. J. Juodis yra labai artimas. Daugelis su juo kartu leido tremties dienas Vokietijos stovyklose. Kiti laisvos Lietuvos laikais buvo su juo artimi draugai husarų pulke. Todėl galima sakyti, kad dail. Juodis su savo dideliu kraičiu atvyko kaip savas pasavyčius. Pažymėtina, kad pragyvenimą jis užsidirba geležies fabrike, o atsidėti meno kūrybai laisvu laiku reikia žmogaus, turinčio geležinę valią ir kantrybę.

Pagerbdamos menininką, dvi tautiniai drabužiais pasipuosius lietuvaitės prisegė jam prie peties gelytę, kuri, kaip P. Račiukaitis paminėjo, nors ir neauginta Lietuvos darželyje, bet

prisegama su lietuviškų širdžių meile.

Paroda buvo lankoma ir visą sekmadienį. Ypatingai daug lankytojų prisirinko po tradicinių Bendruomenės pietų, vykusių didžiojoje šio parko salėje.

Vakariinė Laisvės Varpui paremti

Laisvės Varpo radio programos rėmėjų būrelis lapkričio 28, šeštadienį, 7 val. vakaro Maironio Parke rengia šiai radio programai paremti puikią vakariinę su įdomia menine dalimi, kurią atliks smuikininkas ir solistas kun. V. Valkavičius iš Brocktono ir Dainuojančios Rūtos iš Waterburio.

Neapsivilsime nė vienas, atsilankę į šią vakariinę. Sumamos šeimininkės visus skaniai pavaišins. O meninė programa bus pasigėrėtina.

Arti ir toli gyvenantieji lietuviai kviečiami kuo gausiau dalyvauti ir tuo būdu paremti daugelio mūsų kiekvieną savaitę klausomą Laisvės Varpo radio programą, vedamą P. Viščinio.

Pakviesime ir kitus atsilankyti.

J. M.

Tėvų pranciškonų vienuolynui, Aušros vartų koplyčiai, Kultūros židiniui — Jaunimo centrui aukojo

300 dol.: N. N.

120 dol.: V. Scarbeau, Worcester, Mass.

Po 100 dol.: T. Bisignano, Glen Oaks, N. Y., V. Povidis, Smithtown, N. Y., S. Willworth, Brooklyn, N. Y., M. Balchunas, Brockton, Mass.

90 dol.: V. Butkys, Great Neck, N. Y.

60 dol.: V. Kulbokienė, So. Boston, Mass.

Po 50 dol.: G. Leliukevics, Glen Oaks, N. Y., A. Smitas, Richmond Hill, N. Y., V. Vasikunas, Brooklyn, N. Y., J. Kazas, Woodhaven, N. Y., A. Chaplick, Brooklyn, N. Y.

Po 25 dol.: H. Miklas, Great Neck, N. Y., J. Zarinskas, Port Washington, N. Y., M. Murphy, Bellmore, N. Y., J.

Boga, Baldwin, N. Y., J. Balys, Silver Spring, Md.

Po 20 dol.: O. Balčiūnienė, Albertson, N. Y., P. Aleksejūnas, Glen Cove, N. Y., M. Peters, Brooklyn, N. Y., A. Pavilionis, Oceanside, N. Y., K. Pavilionienė, Wantagh, N. Y., J. Macukas, N. Bellmore, N. Y., A. James, Wantagh, N. Y., N. Petkevičius, Wantagh, N. Y., G. Andreja, Valley Stream, N. Y.

Po 10 dol.: J. Johnson, Brooklyn, N. Y., E. Zilinskas, Springfield, Ill., A. Belies, Valley Stream, N. Y., A. Bukauskas, Merrick, N. Y., V. Sautkulis, Glen Cove, N. Y., S. Kuchibskas, Oceanside, N. Y., S. Smith, Maspeth, N. Y., L. Benavich, Wantagh, N. Y., E. Urbaitienė, Wantagh, N. Y., A. Reikis, Baldwin, N. Y.

Visiem aukojusiems teatlygina Visagalis!

Jamžinkite save ir savo šeimos mirusius šiame kilniame darbe Dievo garbei ir Tėvynės labui. Paskubėkite dosnia auka, kad visi statybų darbai kuo greičiau pasitūmėtų pirmyn. Nepamirškite šių kilnių planų prisiminti ir testamentuose. Mūsų padėka ir maldos. Dabarties ir ateities kartos nepamirš Jūsų. Auką siųsti: Building Fund Franciscan Monastery, 680 Bushwick Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

IŠ VISUR

— Dail. Adomo Galdiko paveikslų paroda, su dideliu pasisekimu praėjus Bostone, perkeliama į Waterburį. Ji čia įvyks gruodžio 5-6 Sv. Juozapo mokyklos salėje, 29 John Street. Parodą bus galima lankyti šeštadienį nuo 2 val. p.p. iki 9 val. vak., sekmadienį nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadienio vakarą 7:30 val. įvyks oficialus parodos atidarymas — akademija. Parodą organizuoja N. P. Marijos Sese-rų rėmėjai Waterburyje.

— Chicago lietuvių opera išsirinko naują valdybą: pirmininkas Gediminas Kazėnas, vicepirmininkai — Sofija Džiugienė, Vytautas Radžius, Jurgis Vidžiūnas, sekretorė Gražina Bičiūnaitė, išdinininkas Vaclovas Momkus, turto globėjas Vytautas Marčiukaitis. Visais operos reikalais prašoma kreiptis šiuo adresu: Chicago Lietuvių Opera, 7118 South Paulding Avenue, Chicago, Illinois, 60629. Telefonas HE 4-7165.

— Kun. Bronius Sukys, Nemunėlio Radviliškio klebonas, staiga mirė liepos mėnesį. Dabar jo vietą laikinai dirba vyskupas Vincentas Sladkevičius.

— Studentų ateitininkų sąjungos metinis suvažiavimas įvyko spalio 24-25 Toronte. Išrinkta nauja centro valdyba. Į ją įrinkti iš New Yorko: pirm. Jurgis Oniūnas, vicepirminink Loretta Vainienė, užsienio reikalų vedėja Marytė Sandanavičiūtė, sekretorės Al-dona Giedraitytė, Eglė Juskaite, Bernadeta Tutinaitė, valdybos narys Jonas Vainius. Iš Toronto išrinkti: išdinininkas Algis Jazukonis ir išdinininko sekretorė Laima Gustaitytė. Gaudeamus žurnalą tvarko Vytautas Klieris ir Gabija Juozapavičiūtė.

— Kariuomenės šventė Lietuvos kariuomenės atkūrimo 52 metų sukakties proga, Philadelphia ramovėnai ruošia tradicinę šventę — minėjimą. Mišios už karius, savanorius kūrėjus, šaulius, knygnešius, partizanus, laisvės kovotojus buvo aukojamos Sv. Andriejaus parapijos bažnyčioje, lapkričio 15 d., 10:30 val. ryto. Minėjimas su programa ir pasilinksminimu įvyks lapkričio 21 d., 6:30 val. vakaro, Lithuanian Music Hall, 2715 East Allegheny Avenue.

Minėjime kalbą pasakys teisininkas dr. Jonas Stiklorius. Meninę programą atliks solistė Ona Pliuskonienė ir deklamatore Virginija Majauskienė. Philadelphia ir jos apylinkių lietuviai yra maloniai kviečiami dalyvauti šioje šventėje.

S. M. J.

— Inž. Jurgis Šablauškas, montrealietis, E. Bartkaus firmos pakviestas, įsijungė į tos firmos darbus ir buvo išsiųstas į El Salvadorą. Dirbs prie firmos vykdomų greitkelio tiesimo darbų.

Darbininko meniską kalendorių 1971 metams skaitytojai gavo šiomis dienomis. Kas nori kalendorių gauti didesnį kiekį, prašom kreiptis į Darbininko administraciją. Už kalendorių visi skaitytojai prašomi spaudai paremti prisųsti bent po 1 dol. Už paramą Darbininko administracija iš anksto dėkoja. Ta pati proga visi kviečiami surasti naujų skaitytojų, kuriems duodamas didelis pagiginimas: Žiūrėkit skelbimą — Kviečiam taltkon!

DAIL. A. GALDIKO

PAVEIKSLŲ SAVININKAM

Dail. Adomo Galdiko anglų kalba leidžiama monografija apims galimai visą jo kūrybą tiek iš Lietuvos, tiek iš tremties laikotarpio. Tuo tikslu kreipiamasi į visus asmenis, kurie turi dail. A. Galdiko paveikslų, nuosirdžiai prašant atsiųsti jų nuotraukas (kokios kam įmanomos), pažymint paveiklo dydį, pavadinimą, kada ir kur jis pirktas, savininko vardą, pavardę, adresą. Dalis paveikslų juos per fotografavus, įeis į monografiją. Taip pat monografijoje bus paskelbta visų Galdiko paveikslus įsigijusių asmenų pavardės, kaip kolektojų. Nuosirdžiausiai prašoma į šį reikalą atkreipti dėmesį ir atsilepti. Monografijos išleidimas yra skubus. Informacijai siųsti adresas: Galdiko Monografija, 110 Ridgewood Av., Brooklyn, N. Y. 11208.

HAPPY THANKSGIVING DAY

ROMANO'S AUTO BODY

Shop open 5 days a week
All work guaranteed
Collision experts. Insurance problems

58 Horseneck Road
Fairfield, New Jersey
CALL: 201-227-2589

HAPPY THANKSGIVING!

UNION CAMP (Nevins Division)

800 State Highway #3
CLIFTON,
New Jersey
(201) 779-1700

Australian Pub

Complete Dinners from
3.95 - 8.75

Enjoy our Kangaroo tail soup,
Perth Golden Eggs,
Australian Filet Steak,
Lobster Tails, etc.
Australian Beer, Wine
and Whiskey.

100 W. Nicholas St., Hicksville

The
JOLLY SWAGMAN INN

Every Mon. Australian Fun
Night; every Thursday Night
complimentary buffet. Dance
and dine to our Barbara Lynn
Trio. No cover. No minimum.
— Free Parking —
681-8866

JERSEY TESTING LABORATORIES

Inc.

CONCRETE TESTING

154-156 Wright Street
NEWARK,
New Jersey

COMMERCIAL INDUSTRIAL REFRIGERATION

Inc.

Featuring
CARRIER
Air Conditioning

41 South Jefferson Road
WHIPPANY,
New Jersey
Call:
201-386-1700
Ask for Mr. Don Ross

TRACY REFRIGERATION

HOUSEHOLD REFRIGERATION

CY 2-5900

If We Can't Fix It
Nobody Can!

LIBERTY HARBOR MARINA

Wet and Dry Storage
O M C Sales
and Service

Washington & Liberty Sts.
WARETOWN,
New Jersey
Dial: 609-698-2161

DANKO and DAVITO

We Take Pride
In Our Work!

82-06 Astoria Boulevard
JACKSON HEIGHTS,
New York
212-651-5252

HERCULES CONCRETE PILE COMPANY

845 Broad Avenue
RIDGEFIELD,
New Jersey
No Job too Big
or too Small!
Call:
201-943-1150

Happy and Joyous
THANKSGIVING
to all our friends
and customers!

CUDDIHY, HEUBNER, LAMPARTER Concrete Work

295 Merrit Avenue
WYANDANCH,
Long Island
Call: 516-643-6464

KING YUM CHINESE RESTAURANT

Rare and Exotic
Cantonese D'shes
Hors D'oeuvres & Delicacies
Tropical Cocktails.

183 Old Tappan Road
Old Tappan, N.J.
Your genial hosts —
Check Faitom & Frank Quon
201-767-0650 - 0651

SANTANA'S PASSAIC ELECTRONIC

163 Passaic St., Passaic, N.J.
(201) 471-2793

A-1 Custom Cabinets

All Formica Cabinets
Our Specialty

47 Flint Road
SOUTH TOMS RIVER,
New Jersey
Call: 201-341-0375

Happy and Joyous
Thanksgiving!

East Islip Paint & Wallpaper Company

64 West Main Street
EAST ISLIP,
Long Island
516 JU 1-7575

MERRY CHRISTMAS
to all our friends,
neighbors, and customers!

LARISON Turkey Farm Inn

Exquisite Steaks,
Turkey,
and Sea Food
"Tasting is Believing"

Rts. 206 & 24
Chester, New Jersey
201-879-5521

CHINA CHEF RESTAURANT

Open 7 Days a Week
We specialize in
Take Out Orders.
Special
Thanksgiving Dinner

75-21 31st Avenue
JACKSON HEIGHTS,
Long Island
Call:
212-335-3415

THANKSGIVING DAY
GREETINGS
from

UNION CAMP CORP. (Nevins Div.)

800 State Highway #3
CLIFTON,
New Jersey
(201) 779-1700

WARREN'S Esso Service Station

Open 7 Days a Week
Brake work our specialty
in addition to
general auto repairs,
tires, batteries, accessories.

555 Riverside Avenue
LYNDHURST,
New Jersey
201-438-9528

MARTOM SERVICE

Repairs of Trucks — Gas
We take pride in our work.

291 Fulton Place
PATERSON, N.J.

Hedges Liquor Store

For the Finest
Wines and Liquors

7817 Ventnor Avenue
MARGATE, N. J.
Call 609-822-6900
We Deliver

Happy and Joyous
Thanksgiving —
to all our friends
and customers!

VENABLE FUEL CORP.

1629 Fulton Street
Brooklyn, N.Y.
Tele. IN 7-3333
Spencer Venable, Pres.

KAPMAG Heating and Plumbing Corp.

326 East 91st Street
New York City
Call:
212 AT 9-8847

CHARCOAL NOOK Restaurant

Open 7 Days
Good Food and
Excellent Service
A Family Place

356 Kinderkamack Road
Emerson, New Jersey
Jerry & Elaine Blitzer
201-261-2144

SPANISH UNLIMITED

The Finest in
Spanish Accessories
Open 6 Days a Week.

123 West Route 4
PARAMUS,
New Jersey
Call:
201-343-7650

BAYONNE BARREL & DRUM CO.

U.S. Highway #1
Raymond Boulevard
NEWARK,
New Jersey
Call: 201-589-0110

OUR LADY OF SOLACE RECTORY

2866 West 17th Street
Brooklyn, New York
Tel. CO 6-1612

Braun Sanitation Inc.

BRASS CASTLE

R. D. 1. — Box 202
Washington, N. J.
Call 201-689-0294

FOUR STAR DINER

Wishing our Patrons
and Friends
a happy Thanksgiving

543 32nd Street
UNION CITY,
New Jersey
Call:
201-867-9779

THE ABBEY INN

Open 7 Days a Week
Where Good Friends Meet

1145 McBride Avenue
WEST PATERSON,
New Jersey
Call:
201-256-4203

FIGORE'S GOURMET

For the Finest
of Italian Food.

743 Anderson Ave.
CLIFFSIDE PARK,
New Jersey
Call:
201-943-7006

SOME'S WORLD OF TRAVEL Inc.

Travel Is Our Only Business
PREAKNESS
SHOPPING CENTER

Wayne, New Jersey
Call:
201-696-5555

MONMOUTH Stereo Center

Auto and Home
Entertainment Systems
Hours Mon Thur and Fri 10-9
Wed and Sat 10-6

Great Buys on Great Music
in Tapes — Tape Players
Radio - T.V. - Stereo

273 Broadway
Long Branch, N.J.
Call 201-229-9879

JAMES RICCIARDI AND SONS

203 FILMORE STREET
Staten Island, New York

SUNNYSIDE BRAU-HALL, Inc.

41-06 Queens Blvd. Sunnyside, L.I.
(212) 786-9992

Also —
STEINWAY BRAU-HALL
28-26 Steinway Street
Astoria, L.I.
(212) RA 8-9780

RIDGEWOOD CHEVRON CENTER

Open 6 Days a Week
AUTOMOTIVE
SPECIALISTS
For that Something Extra
in Car Care.

75 Franklin Avenue
RIDGEWOOD,
New Jersey
Call:
201-652-1225

KTL CORPORATION Hospital Equipment Leasing

310 Northern Blvd.
GREAT NECK,
Long Island
516-482-0044

O'ROURKES MATAWAH HESS SERVICE STATION

Open 24 Hours a Day
7 Days a Week
General Auto Repair
and Towing Service.

State Highway No. 35
MATAWAH,
New Jersey

"Let a professional do
a professional job"
Independently owned and
operated by Paul La Marca,
proud possessor of over
20 years experience

AUTOMATIC TRANSMISSION SPECIALISTS

Open Saturdays till 1 pm.
No charge for road test.

ROCKET TRANSMISSIONS Inc.

ES 5-3333
2319 McDonald Ave. Brooklyn
(bet. Ave. U & Neck Rd.)

ARNIE'S TAVERN

Where Good Friends Meet

Hamburg Turnpike
Preakness, N.J.
Near Shopping Center
201-694-4564

SERV-ALL UNIFORM RENTAL CORP.

Sales — Service
Personalized uniforms for shop
to front office.
Firm and name embroidered.
Individually fitted.
Executive service dust control.
Acid resistant uniforms available.
Wiper, fender cover service.
Special cleaning service.
8 Drayton Avenue
North Bay Shore
516-666-3550

MASCALI CONSTRUCTION COMPANY

Inc.

FINE GRADING AND PAVING

120th Street and
31st Avenue
FLUSHING, N.Y.
11354
Call:
(212) IN 3-1500

DAMMA OIL COMPANY INC.

501 Burnside Avenue
INWOOD, N. Y.
Licensed and Bonded
Established 1932
Call:
516 CE 9-2655
or
212 FA 7-4459

THOS. DEPAOLI Custom Builders and Contractors

Masonry - Alterations
Complete Building Specialists
Builders of Homes
with a Future.

Mahopac Avenue
Croton Falls, N. Y.
914-277-3339

SACHMATAI

Veda K. Merkis

• Tarponinės šachmatų p-bės prasižėjo lapkričio 8 d., Palma de Malorca, Ispanijoje. Į jas suvažiavo 24 varžovai iš viso pasaulio, jų tarpe garsūs JAV didmeistrai B. Fischer, Pastarajam savo vietą užleido kitas JAV didmeistras Paul Benko, kuris draug su S. Reshevsky ir W. Addison buvo Amerikos zonos laimėtojai (Jose Fischer nedalyvavo). Benko nevažiavo, kad galėtų dalyvauti Bobby Fischer. Iš tarponinių p-bių 6 pirmieji pateks draug su buv. pasaulio čempionu T. Petrosianu ir Korčunovu į 1971 m. pasaulio kandidatų varžybas, o pastarųjų nugalėtojas — 1972 m. rungtis dėl pasaulio karūnos su pasaulio čempionu B. Spaski. Tarponinėse dalyvauja: Argentinos — Najdorf, Brazilijos — Mecking, Čekoslovakijos — Hort ir Filip, Danijos — Larsen, Jugoslavijos — Glisorič, Ivkov, Matulović, Minić, JAV — Fischeris, Reshevsky, Addison, Kanados — Suttles, Vengrijos — Portisch, Rytų Vokietijos — Uhlmann, Vok. Vokietijos — Huebner, Sovietų S. — Geller, Taimanov, Smyslov ir Polugaevskij. Tarponinėse pasaulio pirmenybėse iš lietuvių tėra dalyvavęs Kanados čempionas Povilas Vaitonis, būtent, 1952 m. švedijoje.

• Mūsų meistras Paulius Tautaišas prieš keliolika metų rungtis su B. Fischer, 1957 m. Milwaukee turnyre. Partija baigėsi lygiomis. Tuo metu Bobby Fischer buvo 14 metų ir buvo ką tik laimėjęs U.S. Open pirmenybes; tai buvo jo karjeros pradžia. Po metų Bobby Fischer jau buvo didmeistras.

• Bostono tarptulbinėse, lietuvių I rungtynės su Cambridge komanda nukeltos tolesniam laikui. Lietuvių II sausiai pralaimėjo prieš Boylston A. Šį savaitgalį lietuvių I rungtis su Harvardu ir lietuvių II su Cambridge.

Kas norėtų skelbti Darbininkas prašomas skambinti:
GL 2-2923

Virginia 9-4496

A. R. SHIPLEY
COMPANY

Aluminum Combination
Windows and Doors
Jalousie Windows
Aluminum Awnings
600 RIDGEWOOD AVE.
Brooklyn, N. Y. 11208
Allen R. Shipley

JUOKELIAI

Apsirikimas

Naujas mokyklos vedėjas pirmomis dienomis niekaip negalėjo priprasti prie mokinių triukšmo. Kartą, neapkęs klasėje už sienos, jis atėjo raminti. Pamatęs, kad vienas augalotas vyrukas garsiau kalba, čiupo jį už sprando išvedė į koridorių ir pastatė į kampa. Netrukus į vedėjo raštinę įėjo keli mokiniai "delegatai" paklausti, ar klasė gali eiti namo.

— Kodėl namo nelaiku? — nustebo vedėjas.

— Kad pamokos nebus, nes mūsų mokytojas kampe stovi, — atsakė mokiniai.

Geriausios knygos

Vienas laikraštis išsiuntinėjo savo skaitytojams anketą su klausimais. Tarp įvairių klausimų buvo ir toks: "Kokia knyga jums labiausiai patinka?"

Tarp atsakymų buvo ir toks: "Mano motinos virimo knyga ir mano tėvo čekių knygelė."

Pravertos burnos

Meškeriotojas tupi ant upės kranto ir laukia. Eina pro šalį senutė ir sako jam:

— Man atrodo nežmoniškai žiauru, kad vargšė žuvelę kabliuku už burnos traukia. Jai skauda...

Pyktelėjęs meškeriotojas atkerta:

— Nieko jai neatsitiktų, jei mokėtų laikyti užčiauptą burną.

Taupo

Skotas krautuvėję nusipirkęs lagaminą paprašo pardavėją:

— Į popierių galite jo nevytioti, bet popierių ir virvę įdėkite į vidų.

Neišsipildęs troškimas

Modernaus paaučio motina guodžiasi savo draugei:

— O, taip, aš visuomet norėjau turėti vaiką su švelniais ilgais šviesiais plaukais, garbanomis krantiniais per pečius. Bet aš visą laiką galvodavau, kad tai bus mergaitė...

Statybos greičio rekordai

Nuvažiuo Texas gyventojas aplankyti draugo Izraelyje. Draugas vedžioja ir vis aiškina:

— Stai šį didžiulį 20 aukštų apartamentinį namą mūsų žmonės pastatė labai greit — netruko nė pilnų metų.

Svečias tik šypstelė:

— O pas mus, Texas valstijoje, tokį namą pastato per tris mėnesius.

Toliau besinant priartėjo prie naujos elektros jėgainės. Vadovas bando irgi pagudrauti:

— Stai tą jėgainę pastatė per nepilnas tris savaites.

Texas gyventojas nepasiduoja:

— O pas mus būtų užtekę ir savaitės.

Kai pagaliau pasiekė daugiaaukštį Diamond Center pastatą, kurs yra pats moderniausias pastatas Izraelyje, svečias užklausia:

— O kas čia per pastatas?

Vadovas nustemba:

— Nežinau! Jo dar čia nebuvo šį rytą!

MALE - FEMALE.

GENERAL FACTORY HELP
Steady jobs Salaries \$74-\$100. Good working conditions — ALL STATE EMPLOYMENT AGENCY 400 E. 148th St. N.Y.C. Call 635-9818

HAIR STYLIST preferably European trained, must be clever and experienced. Elegant salon, Syracuse, N.Y. Joseph Hair Stylist, Presidential Plaza, Syracuse, N.Y. Call 315-422-3195 - 3194.

EXPERIENCED OPERATORS
On Mower and Sinter Machines Complete on Dresses 1157 Southern Boulevard, Bronx Ask for PANCHCO Tele. 212-842-6220

Dressmaker and Tailor must be experienced in making alterations and doing custom made garments. Must speak some English. Apply: MAL The Tailor, 50 W. 72 St. N.Y. N.Y.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

DISPLAY

West Brighton 3 bdrms, brk ranch, gar, 1 1/2 bths, central air, carpeting, rec rm, cnv trans, owner. SA 7-0930 eves Sat. & Sun. — Firm \$44,000.

TURNHALL Restaurant & Caterers fine restaurant and catering at reasonable prices for all occasions — weddings, showers, meetings, etc. Dining daily — inviting atmosphere delicious food sensible prices. 44-01 Broadway, Astoria, Qns. 932-9274

Music Instruction — LILLI LeNAY Classical and Jazz Piano, all grades KI 6-2084

We are opening NOV. 12, 1970
328 Broadway Avenue
Palisades Park, New Jersey
DELI INTERNATIONAL

A new Delicatessen with Domestic and Imported Delicacies including Hungarian Goulash, Chicken Paprika with Spaetzels.

Open every day 8 to 8 except Sunday.
We speak your language — We welcome your patronage.

Gracious large Colonial House 19 rms plus apartment can be used for any business nursing home & health spa or selling antiques. Landscaped, barn for 2 cars, small building in rear. Asking \$40,000. 518-925-8113

Northville (Foot Hills of Adirondack Mts.) Gracious older home, remodeled, everything new. 3 bedrooms, 2 baths, fam rm, laundry rm, garage. Ready to move in. Corner lot + extra car bldg lot. \$30,000. (518) 925-2931 or 9475.

Outstanding buy—Dongan Hills all brick 2 new 2 family attached 4 rms, each apartment excellent location near transportation, schools, shopping. Immediate occupancy. Call — 356-3000 8 to 4:30 PM; nites — 442-4265 5 to 8 PM.

H. W. FEMALE

EXP. OPERATORS

on safety stitch and blind stitch and bar tack machine. Piece or section. Union shop—MAURICE SILVERA, INC., 418 Lafayette St. (5th floor), New York City — AL 4-8638

GIRLS! EARN \$6 AN HOUR
(No behind counter sales) Cosmetic field mink oil products 1 day, no charge training — choose your own hours (as many as you want). No territorial restrictions, must have car. — Mr. Bob Beyer, Tel. (212) 884-7195

SEWING MACHINE OPERATOR
Experienced with all types of machines to do duplicate sampler for large lingerie manufacturer. Benefits, good working conditions. Call: Mr. S. — 686-5625

R.N. NURSES — New York State license required. 3-11 shift full and part time for Nursing Home. Nyack Manor Nursing Home — Call: weekdays 914-268-6861

Woman, mature, exp for divers office duties. Take dictation, type 45-50 words/min.; well versed in filing, billing, good at figures and record keeping. Good start salary. For appointment call Mr. Lagowicz 201-621-9144. LIGHT ELECTRIC CORP. Newark, N.J.

MACHINE OPERATORS
Full or part time—optical work. Some mechanical ability required. Full benefits 40 hours incentive pay PHILIPS LENS
700 Cedar Ave. Middlesex Borough, New Jersey — 201-356-1461

GIRLS! Are you the Right Girl doing the Wrong Job? If you are or were selling cosmetics, detergents, jewelry etc. and find difficulty making \$200-\$400 each week, call us! We have the greatest ground floor, high earnings opportunity for girls in 10 years. We will train and pay you weekly to call on retailers for repeat orders. No competition. N.J. area only. Call (201) 264-0030

DEXTER PARK
PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

H. W. MALE

\$\$\$ AUTO RADIO TECHNICIANS \$\$\$
Experienced men will get a good salary. Work 5 or 6 days, 40 hrs. week. Good conditions — benefits. Call (516) 249-8834

SHIPPING CLERK—full charge—Furniture experience necessary. Industrial factory, steady position — Stanbuilt Upholstery 376 President St., Brooklyn, N.Y. Call UL 8-0560 Mr. Bob Stoll.

POLISHER-LAPPER experienced on School Jewelry — permanent — SCHILLING MFG. 251 Washington Street, Jersey City, N.J.

Cabinet makers, wood finishers and foreman for finishing dept. for desk factory in Irving, N.J. Arnold Furniture Mfg. Inc. Call 201-399-0505

MEN'S HAIR

STYLIST

Must be experienced. Top salary — AUGIES MEN SALON, 200 E. 9th Street Rockaway, New Jersey, Morris County (New Jersey area). For information call days 201-627-9656 after 7 PM 201-625-1265

Plumbing Supply Stockman, Company needs good man with or without driver's license. Must read and write English. — Call MO 5-8103

DIE MAKERS

1st and 2nd Class

Up to \$4.50 per hour for qualified men, overtime, benefits incl Life & Health Insur, dental plan, liberal pension and paid vacation. Air-conditioned factory. Also looking for

MACHINIST

1st and 2nd Class

Apply in person Monday - Saturday

Stewart Stamping Corp.

630 Central Park Avenue
(2 blocks North of Raceway)
Yonkers, New York

AUTO PAINTER

MUST BE \$200.00

PER WEEK

OR OVER CALIBER.

CALL (212)

658-5900

Campus Safety Officers — Career minded men join the staff of Temple University exp. is not required. Diplomatic, energetic, alert, H.S. Grads are needed for career opportunities. Receive 15 College credits upon completion of 30 days of the job training course. Liberal benefits. \$2.95 to start; \$3.10 per hour after 30 days training; 2 mo. later—\$3.34 per hour and after 18 months of service \$3.75 per hour. Call: (215) 787-7174.
An Equal Opportunity Employer

OPERATORS, EXP.

ON SINGER MACHINES

Complete Garment on Dresses
ASK FOR PANCHCO
(212) 842-6220

MAINTENANCE
SUPERVISOR—CLEANING
Good oppy. Car helpful. Hrs. Mon. thru Thurs. 6am-2:30pm; Fri. 6am-9pm; Sat. 6am-11:30am. — Salary about \$175 week. Fringe benefits, hospitalization. Call 889-6194.

"DRIVER" for Parts
to drive around Hicksville, Huntington, Plainview, and Westbury areas. Salary, plus benefits, Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Monday thru Friday. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

STOCK CLERK

To Work in Parts Dept.

For incoming automotive parts. Salary plus fringe benefits in Union shop. 5 days, 40 hr week, 8-5 PM Mon. thru Fri. Call Al Krug (Parts Dept.) (516) IV 3-1285

"BUTCHER'S HELPER"
wanted with some experience
Call — 384-1833

SERVICE

MARIO'S Auto Inspection Repair Station headlights adjustment wheel alignment, motor tune-up & brake service. Shell Bay Ave Mayville, NJ Cape May Court House opp. State Inspection Dep. Sta. 8 AM - 5 PM Closed Sun-Mon. Owned & operated by Mario De Santis. If you want to go "See MARIO". Call 609 465-5607

Nostrand Beauty and Wig Center Hair straightening, cold wave perm. 1280 Nostrand Ave. Bklyn. No appointment. IN 2-9751 / BU 4-9450

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Sio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. Shallna ir adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000. CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 3/4 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

All Accounts Compounded Daily

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221
Prašu pratešti prenumeratą 1970 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$5.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$8.00.

Už kalendorių \$.....

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Spaudai paremti \$.....

Siunčiu skolą už m. \$.....

ST. FRANCIS COLLEGE IS GROWING!

Nestled on the rockbound coast of Maine and yet just 90 miles from Boston. Saint Francis College has more than doubled its enrollment in the past four years. This year's addition: new college library and women's residence hall. We are proud of our College and our 800 students. And we are proud of our matchless location on the coast of Maine. Our College community offers the kind of intimate student-faculty relationship we feel essential to achieving the Franciscan goals on which the College has been built. We are a fully accredited, co-educational institution, emphasizing the liberal arts and teacher education. Think about Saint Francis College if you seek academic excellence in an atmosphere of community responsibility. If you do, we will be happy to talk to you about the possibility of becoming a part of our College.

SAINT FRANCIS COLLEGE

Office of Admissions

605 Pool Road, Biddeford, Maine 04005

BEECH-NUT, INC.

Is expanding operations at Canajoharie

If you are looking for:

Good Wages — Opportunity for Advancement

Full Benefits — Steady Employment, apply at

BEECH-NUT EMPLOYMENT OFFICE

Church St., Canajoharie, N.J. 13317

Monday - Friday — 8:00 AM to 5:00 PM.

OR WRITE TO EMPLOYMENT OFFICE

"An Equal Opportunity Employer"

PPG Industries

has excellent opportunities for
Production Workers

2.88 per hour to start—shift differential
No experience necessary, excellent opportunity for advancement, permanent positions, rotating shifts, excellent fringe benefits, hospitalization, life insurance, pension plan and ten (10) paid holidays. High School diploma preferred, but not required. Apply in person or call Personnel Office — (201) 748-9400
PPG INDUSTRIES INC. — Adhesive Products
225 BELLEVILLE AVE. BLOOMFIELD, N. J.
An Equal Opportunity Employer

Career Opportunities in CIVIL ENGINEERING

HIGHWAYS (Design, Construction, Maintenance); MATERIALS; SOILS; PHYSICAL RESEARCH; TRAFFIC; STRUCTURES; and TRANSPORTATION PLANNING. NY State residency not required. U.S. Citizenship required. \$13,528 - \$16,243 (6% increase effective 4/1/71). ORAL TEST ONLY. Requirements: Bachelors degree in Engineering, Professional Engineer's license, 1 year of satisfactory engineering experience in the specialty for which the candidate is applying. Write to: Director of Personnel, Box A

New York State Department of Transportation

Bldg. #5, State Office Campus, Albany, N.Y. 12226

New York State is an Equal Opportunity Employer

What makes a man leave the people he knows, the home he made, even the language he speaks, to come here?

A better way to live.
Where an ordinary man can do the things he thought were just for others.

Where a man can own his own home. Maybe with a back yard and a fence.

Where a man can give his children an education. A good one at that.

This is American living. And there are waiting lists, ten feet tall, of immigrant families waiting to come here.

Most of us know about the good things around here. Although sometimes we forget.

So what are we supposed to do?

Well, for one thing, we can invest in our country. Not everyone can boast that.

Invest in U.S. Savings Bonds. They help make America economically strong.

And there's nothing wrong

with a little old American pride.

For another thing, Bonds help you.

They grow at a guaranteed rate, so you'll have a nice bundle for some rainy day.

What's more, Savings Bonds are easy to buy.

You can pick them up where you work in a Payroll Savings Plan. (Someone else does the paper work.)

Or you can buy Bonds where you bank.

When a family leaves behind an old familiar way of life to start a new one, there are some reasons.

Reasons you might like to invest in.

Take stock in America
Buy U.S. Savings Bonds

DARBININKAS

NEW YORKO
NAUJIENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuvė GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Balfo valdybos posėdis buvo lapkričio 11 Balfo centre. Svarstyta einamieji reikalai, surišti su šalpa, Balfo seimas Bostone, Balfo jubiliejinis leidinys ir k. Posėdyje taip pat dalyvavo ir Lietuvos gen. konsulas A. Simutis.

Kun. Pranas Geiščiūnas, Balfo reikalų vedėjas, kuris buvo išvykęs į Putnamą pailsėti po operacijos, jau grįžo į savo darbą Balfo centre.

Dail. Juozas Bagdonas savo tapybos kūrinių parodą buvo surengęs Detroito. Buvo išstatę 60 paveikslų. Pardavė 15. Paroda tęsėsi nuo spalio 17 iki spalio 25.

V. Mamaitis, Amerikos Lietuvių Vargonininkų ir Muzikų Sąjungos centro valdybos pirmininkas, spalio 21-22 lankėsi Chicagoje, kur turėjo pasitarimą su IV-iesios dainų šventės muzikine komisija. Pasitarime buvo parinkti tos šventės dirigentai ir aptarti kiti su švente susiję muzikiniai reikalai.

Maironio liuanistinė mokykla New York'e susilaukė netikėtos paramos. Visas Giedrės Zumbakienės meno parodos pelnas — 352 dol. buvo paaudotas mokyklai. Maironio mokykla nuoširdžiai dėkoja šios parodos rengėjoms — ateitininkų būreliui ir iniciatorėms — Renatai Alinskienei ir Aušrai Sabalienei. Tai yra bene pirmas kartas, kad parengimo pelnas New York'e būtų paskirtas lietuviškai mokyklai.

Liet. Katalikų Moterų Kultūros draugija prisideda prie Religinės Šalpos ir drauge rengia koncertą persekiojamai Bažnyčiai prisiminti. Koncertas bus gruodžio 6 d. Franklin K. Lane mokyklos salėje Brooklyne. Viena draugija parvazari rengia abiturientų pristatymą, į kurį bus sukviešti visi New York'o apylinkėje baigę aukštesnias mokyklas.

Liet. Fronto Bičiulių New York'o sambūrio susirinkimas šaukiamas lapkričio 21, šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Kun. V. Budreckas pasapako savo išpučius iš kelionės po Lenkiją, Vokietiją, Prancūziją, Italiją ir kitus kraštus, kuriuos aplankė šių metų rugsėjo mėnesį. Po susirinkimo — kavutė.

Liudo Dovydeno atsiminimų du tomsu išleido Romuvos leidykla, kuriai vadovauja Jonas Galminas. Atsiminimai pavadinami "Mes valdysime pasaulį". Abu tomai turi 517 psl., kaina 8 dol.

Moteris ieško darbo šeimoje, gali šeiminkauti ir namų darbus atlikti. Pageidautina gyventi vietoj. Skambinti (201) 387-0362.

Pasaulio Lietuvių Gydytojų draugijos centro valdyba posėdžiavo lapkričio 14 dr. Br. Radzivano bute. Daugiausia kalbėjo apie gydytojų suvažiavimą, kuris rengiamas kitais metais New York'e, apie draugijos biuletenio pagerinimą bei padidinimą. Gydytojų draugijos centro valdybą sudaro: pirm. dr. V. Paprockas, vicepirm. dr. V. Avižonis, sekretorius ir išdėtininkas dr. Br. Radzvanas. Toji valdyba kartu vadovauja ir Amerikos Lietuvių Gydytojų Draugijai.

Antelių Karalienės parapijos bažnyčia iš lauko aptverta nauja tvora, išlietas cementu tarpas tarp tvoros ir bažnyčios sienos, padaryti nauji laiptai į bažnyčią.

Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas rengiamas ramovėnų, bus lapkričio 28, šeštadienį, Maspetho lietuvių parapijos salėje. Pritaikyta žodžių tarsi svečias iš Philadelphiajos — Balys Raugas; meninę programą atliks solistė Irena Stankūnaitė, kuriai akomponuos jos tėvas Juozas Stankūnas, dainuos Žibuoklių sekstetas, vadovaujamas Liudo Stuko. Scenos papuošimų rūpinasi dail. Jurgis Juodis. Po programos — šokiai.

Newarko LB v-ba lapkričio 21, šeštadienį, 7 v.v. lietuvių parapijos salėje parodys skaidres, kurios buvo padarytos iš Chicagoje Alto surengtos genocido parodos. Skaidrėse bus pavaizduotos Lietuvos pavergimas ir kt. Visuomenė kviečiama atsilankyti.

MISIOS UZ STEFANIJA STANKŪNIENĖ

Lapkričio mėnesį katalikų Bažnyčia prisimena savo mirusių narius, ir mes, gyvieji, užprašome mišias, pasimeldžiame už juos. Tai vienintelis ir geriausias būdas savo artimiesiems padėti. Gal ne vienas jų yra labai reikalingas maldos.

Mirties apsilankymas Stankūnų šeimoje padarė didelę skriaudą ir atvėrė skaudžią, nes užgydomą žaidimą, nes mirė tos šeimos motina — Stefanija Stankūnienė. Todėl likusieji šeimos nariai — dukra solistė Irena Stankūnaitė su savo vyru dr. J. Silva, sūnus Kazys Stankūnas su savo žmona Agnės Dulkyte, savo motinos bei uošvės prisiminimui, užprašė dvi mišias, kurios buvo laikomos lapkričio 22 d. 5 v. po pietų Sv. Antano bažnyčioje Elizabethe, N. J. ir lietuvių pranciškonų koplyčioje Brooklyne. Prieteliai ir artimieji prašomi, jei galimybės leidžia, atsilankyti į šias pamaldas ir prisidėti prie bendros maldos už Stefanijos vėlę.

New York'o lietuvių vyrų choro dalis repeticijų metu. Diriguoja Vytautas Strolia. Choras nesenai gastroliaavo Baltimorėje, gruodžio 5 dainuoja Philadelphiaje. Kviečiami ir chorą įsijungti visi vyrai, kurie mėgsta dainuoti. Repeticijos vyksta antradieniais Kultūros Židinyje. Nuotr. R. Kisieliūnas

NEEILINIS LMKF N.Y. KLUBO SUSIRINKIMAS

Susirinkimas neeilinis todėl, kad įvyko ištaigoje dr. J.K. ir E. Valiūnų rezidencijoje, New Rochelle, N. Y., lapkričio 7.

Si rezidencija turi įdomią praeitį. Joje gyvenęs garsus rašytojas, filosofas, Amerikos nepriklausomybės kovų inspiratorius T. Paine. Šodė tebėra istorinis akmuo, ant kurio sėdėdamas jis mėgė mastyti ir rašyti. Vėliau čia gyveno ir mi-

rė Chapman Cat, žinoma amerikiečių feministė. Ji pati čia užvedusi sodą, rožių krūmus. 1920 ji dalyvavo tarptautinėje moterų konferencijoje Genevoje, kurioje Lietuvos moterim atstovavo rašytoja Bitė — Gabrielė Petkevičaitė.

Susirinkimą pradėjo klubo pirm. P. Ivašauskienė. Pasveikinus LMKF pirm. Vincę Jonuškaitę-Leskaitienę, prelegentę S. Jasaitienę, E. Valiūnienę, kuriai išreiškė padėką už jaukią viešnagę jos elegantiškuose kambariuose, pakvietė LMKF pirmininkę pristatyti gerbiama prelegentę S. Jasaitienę.

Sofija Lukauskaitė - Jasaitienė, dar būdama moksleive, pasižymėjo kaip Lietuvos nepriklausomybės kovotoja, partizanų štabo narė. Užsieniuose yra baigus agronomijos mokslus. Gera bičiulė Marijos Nemeikšaitės, kurios atminimui ji paruošė šiam vakarui paskaitą.

Prisiminta šviesioji pedagogė

Prelegentė pradėjo M. Nemeikšaitės kreipiniu: "Mielos mergaitės." Taip ji visada pradėdavo pokalbius su lietuvių mokyklomis, kurias ruošė kultūriniam darbui. M. Nemeikšaitė buvo pristatyta kaip pedagogė, šviesi kultūrininkė, nenuilstama visuomenininkė. Dar spaudos draudimo laikais ji entuziastingai talkininkavusi lietuviškos spaudos platintojams. Pirmuosius žingsnius kaip pedagogė ji pradėjo 1916 bajoriškoje Putvių šeimoje, kaip vaikų auklėtoja. Su ta šeima ji buvo artimai susigijusi, buvo jos gyvenimo smūgių dalyvė. Ten Marytė spinduliavo kaimo žmoneliams, jiems patardama bei paguosdama. Mūsų klubo narė Giedrė Tercijonaitė-Kulpienė yra jos krikšto dukra.

Lietuvos nepriklausomybei kuriantis, M. Nemeikšaitė pasižymėjo priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimu. Ją galime drąsiai vadinti šios srities pioniere. Ji buvo vaikų darželių, vaikų vasaros aikštelių steigėja. Ji įkūrė Lietuvos Vaikų draugiją 1924. Šios draugijos tikslas buvo rūpintis vaikų moraliniu ir fiziniu auklėjimu. Nors M. Nemeikšaitė nėra sukurusi kokių auklėjimo sistemų bei teorijų, neparašė knygų, tačiau mokėjo išrinkti iš visų pasaulio vaikų auklėjimo sistemų visa, kas geriausia ir tinkamiausia Lietuvos vaiko auklėjimui. Pati būdama gili patriotė, humanistė šiom vertybėm meilę ji stengėsi perduoti naujom kartom. Jos sumanymu buvo organizuojamas vaikams skaityklos, auklėtojų kursai, kurių buvo išleista 4 laidos. Lietuvos darželių auklėjimo lygis buvo aukštas; lyginant su vokiečių darželiais, buvo žymiai pedagogiškesnis.

Prelegentė pasakojo, kaip vi-

si mėgė Marytę. B. Sruoga, parašęs jos pagerbimui adresą, kreipėsi tiesiai: "Marytė, širdelė". Daugelis ją prisimena kaip sugebantią kiekvieną suraminti, paguosti, padraštinti. Dažnai yra parėmusi Lietuvos teatro žibomus. Visą amžių besidarbiodama, ji pasimirė sulaukusi 84 metų amžiaus.

Įrašyta į Fondą
S. Jasaitienė, baigdama paskaitą, pasiūlė įamžinti M. Nemeikšaitės vardą Lietuvių Fonde. Tam tikslui dalyvės suaukėjo 150 dol.

Paskaita buvo nuostabi, gerai paruošta. Prelegentė ją sumaniai perpyne Brazdžionio ir Sruogos poezijos posmais.

P. Ivašauskienė, klubo pirm. padėkojo už vertingą paskaitą, jaunesnėms atkūrusią taurios lietuviškos veiklos vaizdą, o vyresnės sugrąžinusią į praeitį, kada lietuvė moteris kūrė nepriklausomą Lietuvą.

Kitų prisiminimai

Apie M. Nemeikšaitę pabėrė keletą prisiminimų ir V. Jonuškaitė-Leskaitienė, pažinojusi ją prieš 50 metų. Ji prisiminė, kaip Alytuje buvo kuriamas vaikų darželis. Nebuvę lešų, Sumani Marytė turėdama dienomis organizavusi bazarus, tokiu būdu surinkusi 2000 markių. Tai buvus gera pradžia. Dar ji priminė M. Nemeikšaitės veiklą Lietuvos Motinoms ir Vaikams Globos Sąjungoje, kuri įkurta 1928. Sąjungos tikslas — globoti ir remti vargan

Vieneri metai be a.a. Vlodo Dilio

Praeitais metais lapkričio 17 dienos tarpo atsiskyrė kuklus visuomenininkas, didelę savo gyvenimo dalį atidavęs lietuviškai veiklai įvairiose organizacijose. Nebūdama ugninu kalbėtoju, jis nevedė minčių, bet savo taikingu ir ramiu žodžiu dažnai sugebėdavo išlyginti kilusius nesusipratimus ir atvėsinti pasikarščiusius. O visuomeninio darbo jis niekada ir niekad nevengė. Jį galėjai sutikti visur — ir Lietuvių Bendruomenėje, ir Balfe, ir N. J. Amerikos Lietuvių Taryboje, ir Alte, inžinieriuose, ir eilėje kitų mūsų organizacijų. Neišskodamas vadovaujančių postų, jis dažnai buvo renkamas į organizacijų valdybas, nes organizacinio darbo niekada nedrįso atsisakyti. Šiam darbu jis skyrė ne tik savo laisvalaikį, bet dažnai dėl to palikdavo ir savo profesinį dar-

A. Vladas Dilis

ba, kur jis buvo pats sau viršininkas. Velionis buvo lyg esminė susirinkimų, suvažiavimų ar parengimų dalis, nes jis visur spėdavo atvykti.

Tačiau giliausia žymė velionis paliko Lietuvių Bendruomenėje. Jis nuo pat bendruomeninio darbo pradžios šitame krašte įtikėjo LB ateitimi ir atidavė jai visą savo širdį. Jo aktyvus dalyvavimas LB veikloje buvo ryškus pavyzdys ir kitiems ankstesnės emigracijos lietuviams. Velionis daugiau kaip dešimtį metų išbuvo LB NJ apygardos pirmininku, o nuo 1968 buvo išrinktas garbės pirmininku.

A. a. V. Dilis buvo gimęs 1895 Panevėžio apskr. I JAV atvyko 1914. 1927-35 vėl buvo grįžęs į Lietuvą ir mokytojavo Panevėžio gimnazijoje. Nuo 1935 vėl apsigyveno Amerikoje ir likusį gyvenimą praleido Newark, N. J., dirbdamas inžinieriaus darbu.

Minint jo mirties metines lapkričio 28 d. 9 val. ryto Sv. Trejybės parapijos bažnyčioje (207 Adams St., Newark, N.J.) velionies intencija bus paaudotos mišios, o po pamaldų ant velionies kapo N. Arlington kapinėse bus pašventintas paminklas.

Velionį pažinojusieji, o ypač LB nariai, kviečiami savo dalyvavimu a.a. Vladą Dilį pagerbti.

K.J.

Milijonai laukia paveldėtojų. Lietuvi, drausk savo gyvybę Lietuvių R. Katalikų Susivienijime, kame yra įvesti moderniški apdraudos planai suaugusiems ir jaunumečiams.

Nariai gauna palengvintomis sąlygomis namų pirkimui paskolas.

Dabar yra geriausia proga apsidrausti.

Savi pas savuosius.

Telefonas MI 7-6637.

Direktorius Bronius Bobelis.

Dail. A. Petrikonio parodoje, kuri buvo surengta lapkričio 14-15 Kultūros Židinyje. Parodą rengė Skaučių Serija ir praėjo labai sėkmingai, parduota 21 paveikslas. Placiu — kitam nr.

Ilgai išliekanti ir atmintina dovana Kalėdom

ENCYCLOPEDIA LITUANICA

361 W. Broadway, So. Boston, Mass. 02127 • Tel. (617) 268-7730, Vakare — 282-2759

Mielam tėveliui Lietuvoje mirus, bičiulį VYTAUTĄ ABROMAITĮ liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame.

Grazina ir Algirdas ŠIMUKONIAI

A + A

Inžinieriui

Juozui B. Sidzikauskui

mirus, liūdinčią žmoną Petronėlę, jos šeimą ir kitus artimuosius giliai užjaučia

Stepas ir Marija Petrauskai
Krikšto duktė Akvelina Petrauskaitė

Vienintelė Amerikoje religinių insiginių, Dievo Motinos statulėlių, medalikėlių, Fatimos šaltinio vandens — Fatimos generalinė atstovybė. Taip pat šventėms įvairios dovanos, kurias galite užsisakyti per mus, ir mes pasiūsiame jums ar jūsų nurodytam asmeniui. Prašykite katalogų. K. Klatauskas, 390 So. 4 St., Brooklyn, N.Y. 11211.